

Ardealkul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

649 230
Ferdinand I.
KÖZVETLEN

După zece ani

Suntem datori ca la sfârșitul anului vechiu în pragul celui nou să facem bilanțul trecutului pe rezultatele căruia să putem clădi speranțele viitorului.

La facerea bilanțului anului trecut, încheiem o activitate de zece ani, în rezultatele lor nu vedem decât cifre negre și rezultate sinistre. Un pas n'am făcut spre progres, cu nimic n'am avansat. Sleji de puteri ne svărcolim, mai neputincioși decât acum zece ani, astăzi la încheierea bilanțului celui din urmă a acestor zece ani.

Și când rotindu-ne ochii încercăm să zărim viitorul, nu vedem decât întunerec beznă și nici o licărire a mântuirii. Sau oare anul nou va fi acela a făgăduinții? Plini de amărăciune și sceptici nu ne mai vine să credem, că ar putea fi odată și mai bine: Alături de noi vecinii și aliații noștri, Cehoslovacia au făcut progrese în cei zece ani, pe cari noi îi condițiile de astăzi nu v'om fi în stare să le realizăm nici într'un secol! Avem înaintea noastră una dintre dărilor de seamă ale Cehoslovaciei asupra bilanțului economic al anului trecut, din care reiese că acest stat în cei zece ani de independență a făcut enorme progrese, consolidându-și pe pedepplin viața economică, pe vreme ce noi românii ne sbatem în cea mai acută criză financiară și economică.

Comparând posibilitățile unei consolidări economice între cele două țări, găsesc că în urma situației economice și financiare România înainte cu zece ani față de Cehoslovacia, a fost mult favorizată, și cu toate aceste astăzi, după acești zece ani, unde am rămas noi de Cehoslovacia? Nu împrăjurările ne-au fost vitrege, și nu ne-au lipsit mijloacele pentru a să-i întrecem chiar pe vecinii noștri, nu, oamenii ne-au lipsit. Se poate că după zece ani de așteptare și după atâtea triste experiențe a sosit și momentul în care oamenii întregi vor reporta greșelile trecutului și vor readuce țara la liman.

Guvernele trecute, toate cari s'au perindat la conducerea țării, până astăzi n'au făcut nimic pentru consolidarea economică.

Și în timp ce toate celelalte țări vecine nouă au căutat să inaugureze cea mai reală politică economică în toate ramurile de activitate ale vieții economice naționale, guvernele trecute ale României în cei zece ani au reușit să inaugureze mizeria financiară și anarhia economică.

Aceasta în trecut. Ar fi o iluzie să ne așteptăm la îmbunătățire grabnică. Deocamdată constatăm, că bilanțul anului trecut a fost cât se poate de pa-

siv, ce ne va aduce cela nou, nu știm.

Primele lui zile le denotă chaosul și nesiguranța economică. Situația imprumutului refacerii nu s'a ameliorat cu nimic, o depresiune ce domină întreaga viață economică internă în

urma nestabilității financiare; deci să nu ne facem prea sanguinice iluzii. Se poate ca anul nou să fie frate dulce al celor zece trecuți. Să ne păzească Dumnezeu!

Să ne dea un an nou mai fericit!

A Kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet Rt. tíz millióról husz millió lejre emeli alaptőkéjét

Legkésőbb február hó elején sor kerül az új részvények kibocsájtására

A kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet Rt. a múlt év december hó 21-én megtartott közgyűlésén a pénzügyi bizottságának javaslatára nézve igen fontos határozatot hoztak. A közgyűlés elhatározta ugyanis, hogy az eddigi tízmillió alaptőkéjét huszmillió lejre kívánja felemelni és megbízták az igazgatóságot, hogy az alaptőkeemeléshez szükséges miniszteri aprobálást szerezzék be és ennek megnyerése után később elhatározandó részvénykibocsájtási módokat alapján az alaptőkeemelést hajtsa végre.

A Kereskedelmi Hitelintézet Rt., melynek érdekkörébe tartozik a Stăruința Română fakitermelővállalat és a kolozsvári Agyag- és Tég'agyár ezzel az alaptőkeemeléssel fejlődőképességéről és a részvényesek bizalmáról tett tanúságot.

Az igazgatóság reméli, hogy a miniszteri aprobálás rövid időn belül meg fog történni, úgy, hogy a részvények kibocsájtására legkésőbb február hó elején sor kerülhet.

Itt említjük meg, hogy a Stăruința Română részt kíván venni a folyó hó 5-én Bukarestben megtartandó CFR talpfadrőlésén és ennek kimenetelétől teszük függővé a vállalat további fejlesztését.

Administrația C. F. R. achită ordonanțele rămase în instanță din 1928

Serviciul comptabilității din direcțiunea generală CFR face cunoscut că toate actele ordonanțe asupra exercițiului 1928 și cari din diverse motive n'au fost achitate, până la data de 31 Decembrie 1928, vor putea fi plătite la prezentarea titularilor, în cursul

anului 1929, și până la 30 Ianuarie 1929 — însă cu condiția ca toate aceste ordine de plată sau ordonanțe, să fie trimise la serviciul comptabilității, care va aplica o viză specială pe fiecare ordonanță de plată privind exercițiul 1928.

A C. F. R. a legrövidebb időn belül kiegyenlítő szállítót

A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében az 1928. évi december 31-ig bármely okból ki nem fizetett vasuti szállítások ellenértékét, valamint az államvasutakkal szemben fennálló más jogos követelést a folyó év január 30-ig feltétlenül kifizetendők, ha az igényjogosultak a fizetési utalványt beküldik a vasuti vezérigazgatóság könyvelési osztályának, amely az összes, 1928. évi fizetési utalványokat speciális láttamozással látja el.

Kivételesen a fizető pénztárak kifi-

zethetik a vezérigazgatóság könyvelési osztályának láttamozása nélkül is a személyi természetű követeléseket, az utánvételezések szelvényeit, a CFR betegsegélypénztárának rendelete alapján a személyi illetményeket, napi-dijakat, segélypénzeket, nyugdíjakat és a kórházakban, valamint a szanatóriumokban eszközölt gyógykezelések költségét. Végül azonnal kifizethetik az 1928. évben kiállított és az 1929. évre nem érvényesített bérletjegyek garancia-összegeit, ha a bérlet lejáratától már három nap telt el.

Tíz év után

Elérkezett a mérlegzárások időszakára, amikor az államkormányzat számotvetve a multtal igyekszik biztosítani az államháztartás egyensúlyát, a gazdasági élet tényezői pedig megvitatják a jövőt. Az évvégi mérlegek szomorúak és fekete számokkal vannak tele. Tíz év távlatából ítélve meg a helyzetet, a szkepticizmus hangján kell megállapítanunk, hogy Románia gazdasági élete akárcsak egy évvel, vagy tíz esztendővel ezelőtt még mindig a legsúlyosabb válság óráit éli.

Előttünk fekszik egy beszámoló Csehszlovákia gazdasági helyzetéről. Ebből a beszámolóból, amely a megelégedettség hangján íródott, kitűnik, hogy a Romániával szomszédos állam, amely szintén győző volt, akár csak mi, biztos léptekkel halad a konszolidáció felé. A gazdasági élet kibontakozásának perspektívái kedvezőek és ma Csehszlovákia ipara, kereskedelme és pénzügyi élete abban a szerencsés helyzetben van, hogy 1928. évvégi mérlegét kimondottan jó eredményekkel zárhatja. Csehszlovákia példája intő példa és keserű izelítő azoknak, akik Románia ügyeit tíz éven keresztül vezették. Mert Csehszlovákiának gazdasági kincsei és kifejlődési lehetőségei semmivel sem voltak kedvezőbbek a háború után, mint Romániáé, amely szintén hatalmas területekkel gyarapodott.

Míg azonban a szomszédos Csehszlovákia államkormányzata a legésszerűbb gazdaságpolitikát inaugurálta, a nemzeti ipar és kereskedelem fellendítéséért, valamint a pénzpiac megszilárdításáért, addig Románia kontinuitásban élő kormányai egyik hibát a másik után követték el és az ország gazdasági életét a legalacsonyabb nivóra süllyesztették.

Valósággal illuzórikus volna követelésekkel előhozakodni, mert minden panasz és sirás post festa. Különösen most, amidőn megint csak deficités mérleget vagyunk kénytelenek zárni.

A külföldön még mindig csak „folynak” a kölcsöntárgyalások, belsőleg pedig a stabilizáció febrilis rosszszérzete fekszi meg a piacot. Benne élünk a bizonytalanságban: és ez ugylátszik tíz évnek tizenegyedik esztendeje kíván lenni. Pedig anno dacumal nem így gondoltuk ezt el. Szomorú, de ez a valóság, amelyet egy ország összeomlott gazdasági élete igazol.

Kolozsvári bankigazgatók nyilatkozata a pénzügyi elmúlt évi üzleteredményeiről

„România pénzügyi élete a külföldi tőke kollaborációjától és a stabilizációtól várja fellendülését” — mondja Bocsánczy László, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. vezérigazgatója

Kolozsvár pénzügyi életénél lázas tempóban folyik 1928. év üzleti mérlegének összeállítása. Mérlegzárás előtt kérdést intéztünk több pénzügyi vezetőjéhez arra vonatkozólag, hogy az 1928-as év milyen eredményeket produkált a pénzügyi életnek és azon keresztül Románia általános pénzügyi életének.

Bocsánczy László, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. vezérigazgatója az alábbi nyilatkozatot volt szives adni:

— Az 1928-as év, leszámítva azokat a nehézségeket, amelyekkel a stabilizáció hiánya folytán még mindig meg kellett küzdeni, körülbelül az 1927. év eredményeivel egyezik. Mérlegszerűen még nem állítottuk össze az elmúlt év üzleti eredményeit, annyit azonban a nyersmérlegekből már megállapítottam, hogy ha valamivel kedvezőbbeknek is látszanának a mérlegben szereplő egyes tételek s így a haszon számokbani kifejezve nagyobbak is tünnek fel, nem szabad elfeledni, hogy a rezsiköltség is körülbelül ugyanilyen arányu emelkedést mutat, ami tehát végeredményben kiegyenlíti a bevételi tételeket s így

az elmúlt év körülbelül az előző évvel hasonlítható össze.

— Az idei év kilátásairól egyelőre nehéz lenne nyilatkoznom, mert minden attól függ, hogy a kormány keresztül tudja-e vinni a legsürgősebben a valutastabilizációt és ezzel kapcsolatban megtudja-e szerezni a régen várt külföldi kölcsönt. Amennyiben a külföldi kölcsönt ténylegesen realizálni fogják, úgy

minden reményünk meg van arra, hogy olcsóbb tőkéhez jutunk,

amellyel meglévő vállalatokat kedvezőbb kamatok mellett tudjuk majd tudni alimentálni. A vállalkozási kedv megelégnél s ezzel kapcsolatban a hitelnyelés is erősebb lendületet vesz, a pénzügyi forgalma is jelentős módon intenzívebbé válik és az egész gazdasági vérkeringés egy új lendületet nyer.

— Gazdasági terjeszkedésről természetesen csak a stabilizáció megvalósítása után lehet csak szó, mert addig minden újabb terjeszkedés a pénz bizonytalansága folytán rizikóval jár és így a tranzakciók is a minimálisra redukálódnak.

— Ami speciálisan a székely pénzügyi életét illeti, csak annyit mondhatok, hogy

én minden lehetőséget elkövettem ennek megvalósítására és terjegettem, javaslataimat az érdeklődők tudomására hoztam.

A továbbiak azonban teljesen az illető pénzügyi életét magatartásától vannak függővé téve.

Egy másik kolozsvári pénzügyi vezetője az alábbiakban foglalta össze munkatársunk előtt az elmúlt év pénzügyi helyzetét:

— Az 1928-as évet általában meg lehetős depressziós hangulat jellemezte. Kihelyezéseket csak nagyon óvatosan és csak jó bonitású vállalatoknak és egyéneknek effektuálhattunk. Az

igényléseket azonban mindenkor ki tudtuk elégíteni, mert

ugy a kereskedelem, mint az ipar, csak a legszükségesebb hitelleket vette igénybe.

A pénzügyi élet betétállománya meghaladja az előző év összegét, emelkedést azonban nem tapasztalhattunk ezen a téren még az utolsó hónapok alatt sem. A betéti kamatok az év végén 11 százalék körül mozogtak, míg viszont kihelyezés általában 16—18 százalék mellett történt.

— Devizaforgalmunk közepesnek nevezhető és szükségletünket részben a Banca Națională-tól szereztek be, volt azonban egy meglehetősen nagyságú magánforgalmunk is.

— Ami a jövő év kilátásait illeti: teljesen attól függ, hogy a külföldi tőke miképpen fog elhelyezkedni Romá-

Societatea de asigurare „Agronomul” nu din Uniunea cartelurilor societăților de asigurări, ci din cartelul asigurărilor de gheață s'a retras

În numărul de Crăciun anunțasem că cu ocazia adunării generale a Uniunii cartelurilor societăților de asigurare, „Agronomul” s'a retras din cartel.

În urma unor greșeli de tipar, știria a fost interpretată greșit, deoarece „Agronomul” nu s'a retras din Uniunea cartelurilor societăților de asigurare, ci numai din cartelul asigurărilor de gheață „Pool”. La adunarea generală nici nu a fost nici vorba de retragerea societății „Agronomul” din Uniunea cartelurilor, care continuă să funcționeze neschimbat și din care

Tranzacțiunea soc. „Franco-Română” cu „Dacia”, „Națională”, „Generală” și „Agricola” s'a anulat

Mari evenimente la „Franco-Română”

În 31 Decembrie 1928, a expirat termenul lichidării convenției, care se încheie între societatea de asigurare „Franco-Română” și institutele „Dacia”, „Agricola”, „Națională” și „Generală”.

Retragerea societăților de asigurări din cointerestația, în care erau, provocase mare surpriză, avându-se în vedere, că se știuse, cumcă

reprezentanța din România a societății de asigurare Franco-Ungară, se cointeresează la „Franco-Română”,

care-i luase o treime din stocul de acțiuni, adică patru mii de bucăți.

La adunarea generală, care a examinat gestiunea anului 1927,

în urma daunelor ivite în asigurările de incendii, între membrii din direcțiunea celor patru institute bucureștene

și soc. Franco-Română. Din cauza acestor diferende cele patru institute

niában. Annyi mindenesetre megállapítható, hogy

a külföldi tőke meglehetősen bizalommal viseltetik az új kormány iránt

és ugylátszik, hogy ha a kormány megfelelő garanciákat fog nyújtani az idegen tőkének, ugy az szivesen fog majd a romániai piacokon elhelyezést keresni. Ha a kormány betartja azokat az ígéreteket, melyeket kormányrajutása előtt a külföldi tőkének tett, ugy semmi kétségünk nincs aziránt, hogy az idegen tőke minden eszközzel fogja keresni a romániai piacon való gyümölcösztetés lehetőségét.

— A pénzügyi élet egyelőre még mindig óvatosságra vanuak kényszerülve a kihitelezéseknél, mert nem áll rendelkezésükre oly mennyiségű tőke, hogy abból újabb vállalatok finanszírozását olyan mértékben eszközölhesék, amily mértékben a stabilizáció után föltétlenül szükség lesz arra. Reméljük azonban, hogy

a kormány keresztül fogja vinni a lej stabilizációját és ezzel a pénzügyi élet helyzete is lényegesen megkönnyebbül majd,

a gazdasági élet pedig az eddigi bizonytalanságból kikerülve, megszilárdul.

(P. T. dr.)

Din acest bilanț se putea constata, că societatea a achitat în contul desdăunărilor 84.664.446.14 lei, sumă uriașă de tot pentru oricare institut. Daunele de incendii din 1927 și care se cifrează la 20 milioane, nu sunt cuprinse în această sumă.

Cele patru societăți bucureștene, afirmative din acest motiv s'au retras din cointerestația soc. Franco-Română.

Societatea din Budapesta, de asemenea din acest motiv a fost nevoită să-și reducă personalul expozitivelor sale „Franco-Română” din România, provocând mare surpriză pe piață.

Conducerea institutului, după cum ni-se anunță, s'a incredințat dlui dr. Markovits, avocat, care promițând reorganizarea institutului, a procedat la concedierea unei mare părți din personal, în frunte cu directorul institutului.

În urma nouilor evenimente, se speră, că Franco-Română, care funcționează în România de peste șase ani, desigur își va menține și pe mai departe poziția, pe care o are în România, rămânând ca un institut solid.

A Ganz Danubius nem vonja érdekkörébe a Lang Gépgyárat

A Ganz Danubius Gépgyárnak a budapesti tőzsdén az utóbbi időben elért szilárdulása folytán különböző hírek terjedtek el, melyek arról szóltak, hogy a Ganz gyár érdekkörébe akarja vonni a Lang gépgyárat. A hír ilyen formájában nem felel meg a valóságnak, miután a Ganz gyárnak nem lehet és nem is érdeke a Lang Gépgyár beolvastása, mert míg a Lang Gépgyár különböző gépek gyártásával foglalkozik, addig a Ganz Danubius már régi időtől fogva ugyanazon gyártási ágakat kultiválja és ennek tökéletesítésében kívánja magát specializálni.

A Ganz Gépgyár óriási termelését a külföldön értékesíti és így részére csupán egyetlen dolog bir fontossággal s ez nem más, mint az exportnak állami garancia melletti finanszírozása. A Ganz gyárat csak az érdekli, hogy az eddigig még nagyobb üzleteket tudjon lebonyolítani és hogy a rizikó megosztásával nagyobb lehetőségek nyiljanak meg előtte. A félremagyarázásokra talán az adott okot, hogy a Ganz az idei évben előbb fogja megtartani közgyűlését, mint azt az előző években tette. Ez azonban csak arra vezethető vissza, hogy az eddigi koncentráció lebonyolítása folytán az adminisztrációs munka meggyorsult és ennek tudható be, hogy a gyárnak mérlege is előbb készül el és így a közgyűlést előbb áll módjában összehívni.

A mérleg összeállításának munkálata már befejezés felé közeledik és annyi megállapítható, hogy az idei évben az osztalék magasabb lesz, mint az előző évben; valószínűleg a lét, esetleg a nyolc pengőt is el fogja érni.

Reorganizarea transporturilor de călătorie C. F. R.

Direcțiunea speciailă a mișcărei Cfr. studiază o nouă organizare a transporturilor de călătorie, în sensul ca pe viitor aceste transporturi să se efectueze cu o mai mare rapiditate.

Ar urma ca vagoanele de călătorie să străbată distanța București—Galați — spre exemplu — în cel mult 12 sau 13 ore.

După fixarea principiilor generale, se va proceda la întocmirea unui nou regulament.

Daunele aceste se evaluează la 20 milioane împreună cu acele, pe cari le-a avut de suferit și în urma convenției cu „Ivria”, respective „Carpatia”.

Bilanțul soc. Franco-Română l-am publicat și noi, arătând, că cu toate daunele suferite în 1927, institutul a înregistrat profit.

Fekete számokkal zárta évvégi mérlegét Románia válságba jutott szeszipara

A szeszipar tönkrejutásával válságba került a mezőgazdaság és az állattenyésztés — Bajok, melyeket halaszthatatlannal orvosolnia kell a kormánynak

Az új szeszadótörvény könnyítés helyett súlyosbitotta a romániai szeszipar krízisét

Lezártuk egy megpróbáltatásokkal teli gazdasági év mérlegét, amely a szesziparra nézve szomorú eredményeket mutat. 1926 július 15-én megszavazták az első szesz-törvényt, amely a szeszitalokra kivetett adók felemelését írta elő, majd 1927 június 2-án törvényerőre emelkedett a második tervezet, amely a szeszitalok hamisításának letörését célozta. A két törvény azonban — mint az eredmények mutatják — nem vált be, hanem a

törvényhozók intenciójával ellentétben odavezetett, hogy a romániai szeszipar és szeszkereskedelem a prosperatív alkotó munka helyett a tönk szélére jutott.

A szeszipar válságos helyzete, amely az évek folyamán egyre fokozódott, már régebb idő óta aktuálissá tette a vonatkozó törvények módosítását nemcsak az ipar érdekeinek, de az államérdekek, valamint a fogyasztóközönség érdekeinek szempontjából is. Az első törvény azt a célt szolgálta, hogy

az adók emelésével az állam bevételei is gyarapodjanak.

Az eredmény azonban egészen mást mutat, mert 1928 december 31-én minden törekvés ellenére is

öt és félmilliárd lej deficitel zárult Románia állami költségvetése,

amelyből 2 és félmilliárd lej a szeszadó esikkenése folytán következett be.

A második törvénynek két célja volt: kontingentálás útján csökkenteni a szeszfogyasztást és az, hogy kimondottan csak tiszta szeszitalokat hozhassanak forgalomba. A szeszfogyasztás csökkentése helyett azonban

az alkoholizmus egyre nagyobb méreteket ölt, a tiszta szeszitalok helyett pedig mindenféle tökéletlen hamisítványokkal árasztották el a piacot,

ugy, hogy nem egy esetét láttuk a tragikus finaléval végződő tömegecs mérgezéseknek. Így volt ez többek között a metilalkohol forgalomba hozatalával, amely ha rossz, valószínűleg gyilkoló mérgező az emberi szervezetre nézve.

Mindezek tetejébe pedig elértük azt, hogy

a romániai szeszipar, amely valaha virágzó ágazata volt a nemzeti iparnak, a tönk szélére jutott.

Ez az iparág, amely a törvény hibáiból kifolyólag milliárdos vagyont reprezentált az államban és a munkások ezreit foglalkoztatta, ugyanakkor pedig hathatós támogató eszköze volt a mezőgazdaságnak és az állattenyésztésnek is, továbbá jelentős összegekkel járult

hozzá az államháztartás egyensúlyának biztosításához, ma teljesen inaktív állapotban ki van téve a végpusztulásnak. A legbűnösebb visszaélés folyik a szeszitalokkal és ez mindaddig fog tartani, amíg a kormány ezeket a törvényeket radikálisan módosítani nem fogja.

A szesziparra kivetett taksák és adónemek

Teljesen fölösleges különválasztani a szeszipar existenciáját szabályozó két törvényt, mert azoknak hatásai ugyanazok. Egyike volt a legszerencsétlenebb intézkedéseknek a kétfajta szesz: a gyümölcs és borpárlat, valamint az ipari szesz aránytalan módon való megadóztatása. Mert

amíg a gyümölcsesszét és a borpárlat adóját a törvény tíz lejtől állapította meg, addig a gabonából készült ipari szeszre aránytalanul magasán 105 lejt adót állapították meg literfokuként.

Az adónemek aránytalan kivételét a törvények szakértői azzal indokolták, hogy ezáltal egyrészt meg fog drágulni az ipari szesz, ami maga után fogja vonni, annak minimálisabb mértékben való fogyasztását, másrészt pedig a gyümölcsből készült szeszitalokat fogja népszerűsíteni. Ugyanakkor szintén ezzel a céllal mintegy kiegészítéseként a taksáknak a másik törvény kontingentálta az ipari szeszt, szabad utat nyitva a gyümölcsalkoholnak. Mindkét törvény azonban eltévesztette a célját, mert

Az érvényben levő törvények a fekete-szesz kereskedelmet lendítették fel

Az ipari szeszre megállapított adórezsim mellett szomorú tényként kell elkönyvelnünk azt, hogy

az érvényben levő két törvény elnyomása helyett fellendítette a szeszcsalást és a fekete-szeszkereskedelemnek, egy olyan konjunkturát biztosított, amely mérhetetlen károkat okozott úgy az államnak, mint a mezőgazdaságnak

és állandóan veszélyezteti az ország közegészségügyi állapotait.

A fekete-szesz konjunkturáját nagyban elősegítette az a körülmény, hogy nincsenek megfelelő büntető szankciók, amelyekkel a szeszcsalókkal szemben fel lehetne lépni, úgy hogy az ügyészségek hatásköre az ilyen bűnügyekben egész minimálisra redukálódott.

pont ellenkező eredményeket vont maga után.

Ez volt a helyzet 1928. december 31-ig, amikor a kormány a parlament által megszavaztatta az új szeszadótörvényt, amely

az ipari szeszre nézve semmi novumot nem tartalmaz, ezzel szemben viszont a gyümölcs és borszesznek az adóját sok tekintetben redukálta.

Ezzel az eddigi lehetetlen állapotokat, amelyeket az életbeléptetett szeszadótörvényt honosított meg, a jelenlegi kormány tovább fokozta. Mert ámbár, a gyümölcs és borszesz adóját 10 lejről felemeli 15 lejre, a törvény, — amelyet teljes részletességgel lapunk más helyén közölünk, — e pontja szerint ez az új adó vonatkozik bármilyen erősségű cukóra, gyümölcs szeszre, borszeszre, törkölyre és gyümölcsből párolt alkoholra, bármilyen erősségű legyen is! Ez a törvény egyben leredukálja az adóvaloremet taxát is 20 százalékról 5 százalékra, ezzel is megkönnyítve az ipari szeszszel szemben a borszesz és gyümölcs-párlat helyzetét.

A kormány tehát — mint látható, intézkedett, de ezzel továbbra sem szolgálta a romániai szeszipar fellendítését, hanem a törvény helytelen intézkedését egy újabb fonák törvénnyel sujtotta. Ez az újabb intézkedés, tehát csak fokozza az ipari szesz súlyos válságát, ahelyett, hogy annak prosperálási lehetőségeit megkönnyítene, tekintve, hogy ez úgy az államnak, mint a fogyasztóközönségnek emiatt érdekeit szolgálná.

Érthető is, hogy a zugszeszgyártás ilyen mértékben fellendült, mert hiszen a szeszcsalók literenként 105 lejt adót spóroltak meg. A statisztika igazolja legelekedésben ezt a konjunkturát. A szeszszindikátus ellenőrző közegei ugyanis

aránylag egész rövid idő alatt 309 kisütöst lepleztek le, amelyek évek óta tiltott módon úgy egészségügyi, mint állami ellenőrzés nélkül állították elő szeszt.

A kisütösök annyira mentek, hogy a tiltott módon előállított fekete-szeszből különböző italokat is készítették, amit a lehető legrövidebb időn belül igyekeztek értékesíteni. Ez magával hozta azt, hogy

a 105 lejes adóval sujtott és

kontingentált ipari szesz fogyasztása megdöbbentő méreteket öltött.

Az óriási kvantumokban előállított fekete-szesz tehát az államkincstár a szeszgyárak és az ország közegészségügyi állapotainak terhére ment.

A romániai szeszipar súlyos válságán k adatszerű kimutatása

A romániai szeszipar három évi mérlege fekete számokat mutat. A szeszadók felemelésének kezdetén, tehát 1924-25-ben a romániai szeszgyárak 5 millió 43 ezer négy liter vagon szeszt produkáltak kimondottan italkészítésre. Közvetlenül a törvény életbeléptetése után a szeszgyártás horribilis módon megcsappant. A szeszszindikátus fennállásának első évében 1927. szeptember 25-től 1925. szeptember 25-ig

alig 563 ezer 35 vagon ipari szeszt hozott forgalomba.

Ez az összehasonlító kimutatás igazolja tehát a szeszgyárak, termelésének megdöbbentő módon való lezülését és az ipari szeszfogyasztás minimális nivóra való csökkenését.

A leglaikusabb ember is megérti a számok irreális egyenlőtlenségéből, hogy

a szeszfogyasztás csökkenésével az államkincstár bevételei is jelentős mértékben megcsappant.

Itt meg kell említenünk azt, hogy a kormány által január elsején életbeléptetett szeszadótörvény csak súlyosbitani fogja a már anélkül is válságos helyzetet és az ipari szesz termelését még jobban csökkenteni fogja. Ilyenformán rövid

három év leforgása alatt 89 százalékkal esett az ipari szesz fogyasztása,

ami józan ésszel nem mondható természetesnek. Nyilvánvaló, hogy helyett a 89 százalék helyett tiltott uton fekete szesz került forgalomba, ami igazolja állításunkat; hogy az érvényben levő szesz-törvények a tiltott szesztermékek konjunkturáját teremtették meg.

A gyümölcs- és borpárlatok megadóztatásának kritikája

Mint fentebb említettük az 1926-ban életbeléptetett törvény az ipari szeszt 105 lejjel adóztatja meg literenként, míg a gyümölcs és borpárlatokra 10 lejes adót állapít meg. Ezzel az intézkedéssel a törvény a legteljesebb kibontakozási lehetőséget nyújtotta a gyümölcs és borpárlatok előállításának. A két szeszterméki aránytalan megadóztatása maga után vonja, hogy a gyümölcs és borpárlatokból, ame-

DIANA sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

lyekt a törvény életbeléptetéséig csak cukorra használtak föl, aránylag redukált mértékben és azt is csak kereskedelmi alapon, ma már valóságos szeszipar fejlődött ki. Különösen a gyenge terasz szőlőből készült bort használják föl nagy mértékben szeszitalok gyártására, amelyek rosszak és élvezhetetlenek. A szőlő elhasználásával a bortermelőktől elvonták a termelési lehetőséget, úgy hogy

a szeszipar agyoncsapásával a bortermelőket is jelentős mértékben megkárították a törvények.

Az állami költségvetés deficitje és a szeszipar válsága

A kétfajta szeszre kivetett taksák egyenlőtlensége maga után vonta, hogy

az állami költségvetés a törvények életbeléptetése óta évről évre fokozódó deficittel zárult.

Mert hiszen köztudomású, hogy az államkincstár legnagyobb jövedelmei a dohányra és a szeszre kivetett adókból folytak be, tekintve, hogy a közfogyasztás szempontjából ezek a legterjedtebb cikkek. Nem állíthatjuk azt, hogy az államnak érdeke volna ezeket a cikkeket minél kisebb adóval sújtani, mert így bevétele is kisebb volna, másrészt pedig az alkohol és dohányfogyasztást is egészségtelen méretekben fellendítené.

Érdeke azonban, hogy mindkét gyártási ágazat prosperáljon normális mértékben, ez pedig csak akkor lehet biztosítani, ha az adókat is arányosan állapítja meg.

Igy nemesak a fogyasztóközösség érdekeit szolgálta, hanem önmagának is rendes jövedelmet biztosított az állam.

Ha ez így történt volna, akkor az állam kincstárának ma nem kellene öt és fél milliárd lejes deficitet elkönyvelnie, amelyből, 2 és fél milliárd kimondottan csak a romániai szeszipar letörése folytán következett be.

Ime a romániai szeszipar fekete mérlege 1928. december 31-én. Az évet lezártuk és a múlt események konzekvenciáit levonva meg kell állapítanunk a következőket:

A szeszipar mai helyzete káros és antiökonómikus az államkincstár nézve, veszélyezteti a közegészségügyi állapotokat és végpusztulással fenyegeti az ország szesziparát. Eppen ezért

a kormánynak, amely az ország gazdasági konszolidációjának jelszavát írta fel zászlójára, az érvényben levő törvényeket sürgősen és radikális módon módosítania kell.

A szeszipar válságának 12-ik óráját éli. Eppen ezért amíg nem késő proporcionálisan harmóniába kell hoznia a kormánynak a kétfajta szeszre kivetett adóösszegeket. A taksák nivellálásával a szeszipar lassankint felépülhet súlyos bajából, amely lassanként a tönk szélére juttatta.

„Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az új kormány legelső intézkedése nemhogy kedvezőbb körülmények közé emelte volna a szeszipart, de az új szeszadótörvény életbeléptetésével újabb csapást mért a halódó iparágra

tékben megkárították a törvények.

De komoly veszedelemben került a gyümölestermelés is, mert ahelyett, hogy azt gyümölcs formájában dobnák piacra és exportálják mint régebben, tökéletlen és rossz kiviteli szeszitalok gyártására használják föl.

Ennek tudható be, hogy a kormánynak a legnagyobb erőfeszítések árán sem sikerült fellendíteni Románia válságba jutott gyümölcs-kereskedelmét.

Ennek a helytelen kormányintézkedésnek továbbra is meglesznek a maga következményei.

Románia nyugati határain egész falvak jutottak tönkre, mert a földművelők nem tudták megkapni azt a táplálékot a földek megtermékenyítéséhez, amit a mezőgazdasági szeszgyárak nyújtottak, akkor, amidőn a szeszipar még virágzott. A romániai állatexport, amely

valaha jelentős szerepet játszott az európai piacokon, ma már értéktelen semmivé zsugorodott össze

azért, mert a mezőgazdasági szeszgyárak az érvényben levő törvények kényszerítő hatása alatt leépíteni voltak kénytelenek, úgy hogy tápláló erő híján az állattenyésztés is tönk szélére jutott.

A fekete mérleg lezárása után észbe kell kapnia végre a kormánynak és be kell látnia azt, hogy

a szeszipar megmentésével nemcsak Románia nemzeti iparának értékeit gyarapítja, hanem a földművelés és exportkereskedelem szempontjából, valamint általános szociális szempontból is felbecsülhetetlen szolgálatokat tesz

az országnak. Ezeket a szempontokat pedig bármilyen kormány is legyen az, meg kell szivlelnie.

Xylon.

A Princz Testvérek és a bécsi Warchalowsky-művek zománcedény gyára lassanként fölöslegessé fogja tenni a zománcedény behozatalt

A Westen-művek kihasználva monopol jelleű helyzetét visszaélt a vámvédelem előnyeivel és méregdrágán árusította produktumait

Annak idején megírta az „Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság” azt, hogy a Princz Testvérek gépgyára a bécsi Warchalowsky művekkel karöltve zománcedénygyárat alapított. A gyár, mely azóta intenzíven készült a tavaszi szezonra, ma már hatalmas gépberendezéssel rendelkezik és tavasszal gyártmányainak piacra hozatalát is megkezdi.

Ezáltal természetesen

megszűnik a megyesi Westen Műveknek eddigi monopoliuma az országban

és az új gyár, amennyiben előnyösebb feltételek mellett fogja áruit forgalomba hozni, föltétlenül számíthat arra, hogy a romániai piacon kedvező eredményeket fog elérni.

A Westen-cég dacára annak, hogy hatalmas védővámok támogatták a romániai piac megszervezésében, mégsem tudta elérni azt az eredményt, amelyet a protekciós vámvédelem mellett várni lehetett volna. Ez főképp abban leli magyarázatát, hogy

a Westen-cég túlzott mértékben kihasználta a védővámok által nyújtott előnyöket

és áruit oly magas áron dobta piacra, hogy azok elvesztették a versenyképességüket a külföldi gyártmányokkal szemben. Ezzel magyarázható az a tény is, hogy a protekciós vámtételeknek ellenére, is nagymennyiségű külföldi áru özönlött be az országba.

Az import nagy részét eddig is a bécsi, Warchalowsky-féle zománcedénygyár látta el,

amely a Princz Testvérekkel történt tranzakciója óta abban a kellemes helyzetben van,

hogy belföldi gyártelepe lévén, ő maga is részesült a vámvédelem által nyújtott előnyökben.

Ha a szatmári zománcedénygyár okulva a Westen-cég hibáiban nem fog túlzott mértékben visszaélni a vámkedvezmény előnyeivel, úgy biztos lehet abban, hogy az eddig külföldről főképpen Füle, Kóbánya és Pilsenből importált árukat teljesen ki tudja majd szorítani a romániai piacról.

Mint értesültünk

a szatmári zománcedénygyár áruinak forgalomba hozatalát Hasenfeld Zsigmond és Fia vaskereskedelmi cég fogja ellátni,

mely a Warchalowsky műveket eddig is képviselte Romániában. Miután a Hasenfeld Zsigmond és Fia cégnek már is régi kipróbált és hatalmas összeköttetései vannak a vaskereskedők körében, valószínűnek látszik, hogy ezeket az összeköttetéseket még jobban kifogja mélyíteni és bővíteni s így

az új zománcedénygyár kedvező kilátásokkal nyithatja meg üzemét.

A Hasenfeld Zsigmond és Fia cégnek egyébként hatalmas érdemei vannak a Princz Testvérek gépgyár sikeres tranzakciójának lebonyolítása körül is.

Jólétesült körök határozottan megcáfolják azokat a híreket, melyek szerint a Westen-művek is érdekeltséget vállalnának az új zománcedénygyárnál. A szatmári zománcedénygyár semmilyen belső összeköttetésben nem lesz a Westen-művekkel, sőt ilyenemű tárgyalások meg sem kezdődtek. Az erre vonatkozó napvilágot látott sajtóközlemények tehát távolról sem fedik a valóságot.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița S. A.

Capital Social Lei 750,000.000. București, Str. Povernei 2.

Fier de comerț, Grinzi I și U, Fier fesonat, Table groase și mijlocii, Șini și material mărunț pentru ecartament normal și îngust. Schimbători, macazuri, incercășări, poduri și alte construcții de fier, plăci turnate, vagonete, piese de vagoane. Osii, Bandaje, Roți din oțel turnat. Perechi de roți complete **Locomotive** pentru ecartament normal și îngust. Materiale turnate din oțel și fontă, piese forjate, Buloane, Suruburi, Nituri, etc., etc.

Electro-motoare, Dinamuri, Generatoare, Transformatoare, instalațiuni complete de centrale electrice, industriale și comunale, electricități de orase, Echipament electric pentru industria petroliferă. Atelier de construcțiune pentru aparate și unelte de sondaj. Armament și munițiuni. Pluguri și alte unelte agricole. Nicovale, Lopeți, Sape, etc. Mine, Fabrici și Domenii la: Reșița, Anina, Boeșa, Oravița, etc.

Pentru fier laminat și mașini agricole reprezentanța:

SOCOMET

SOCOMET

Societate Comercială Metalurgică, S. A.

București, Calea Victoriei No. 51.

Adresa Telegrafică: „S O C O M E T U L”

TELEFON: 50/61.

TELEFON: 47/24.

Legile economice ale guvernului Maniu

**Modificarea legii minelor — Impozitul pe automobile —
Modificarea legii pe cifra de afaceri — Noile taxe de timbru**

Sporirea taxelor de consumație a beuturilor spirtuoase — Urcarea impozitelor directe

Guvernul — prin d-nii Mihail Popovici și Virgil Madgearu — a depus pe biroul Adunării deputaților primele proiecte cari au un caracter fiscal pentru echilibrarea bugetului anului 1929.

Modificarea impozitului pe cifra de afaceri

Primul proiect depus de d. Mihail Popovici, ministrul de finanțe, a fost proiectul modificator al impozitului cifrei de afaceri din 30 Martie 1927.

Art. 1. — Pentru stabilirea și perceperea impozitului pe cifra de afaceri — produsele cuprinse în tariful vamal în vigoare la art. 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363 și art. 1364 se clarifică astfel:

Produsele enumerate actualmente în lista B a legii pentru modificarea cifrei de afaceri se trec în lista A și vor fi impuse la plata unui impozit de 15 la sută din valoarea lor, iar cele cari sunt cuprinse la 2 la sută se trec în lista B și vor fi impuse la un impozit de 10 la sută la aceeași valoare.

Art. 2 — Toate produsele enumerate în articolul precedent aflate în

Impozitul pe automobile

Tot ministerul de finanțe a mai depus pe biroul Adunării deputaților, un proiect de lege pentru impunerea posesorilor de automobile.

Proiectul are următorul text:

Art. 1. — Toți posesorii de automobile sunt impuși anual la următorul impozit:

3000 lei pentru un automobil până la 1000 kilograme.

5000 lei pentru un automobil dela 1000 la 2000 kilograme

7000 lei pentru un automobil dela 1200—1500 kilograme.

10.000 lei pentru un automobil peste 1500 kilograme.

Automobilele de piață impuse la taxele comunale precum și camioanele, automobilele, auto-cisterne, măturătoare, stropitoare, automobilele-sanitare, etuvele, nu vor plăti impozitele de mai sus.

Art. 2. — Contribuabilii impuși la taxele prevăzute de legea de față sunt obligați a face declarație la circumscripția de percepere fiscală în cuprinsul căreia are domiciliul sau principala reședință, arătând toate elementele necesare impunerii.

Declarațiunea este scutită de timbru.

În primul an, termenul în care trebuie dată această declarație e de 30 zile dela promulgarea legii.

În anii următori în luna Ianuarie.

Art. 3. — Impunerea se face de către comisiunile anuale cari dau o hotărâre motivată.

Procedura și căile de atac aplicabile acestui impozit sunt cele din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

În cazul că în cursul anului ia naștere sau încetează, baza de impunere — posesia automobilului — impune-

depozite la comercianți ori producători și taxate, vor fi impuse cu sporul de impozit rezultat din legea de față.

În acest scop sunt obligați că în termen de 15 zile dela promulgarea legii de față să le declare Administrației financiare indicând articolul din tariful vamal la care au fost taxate.

Plata sporului de impozit se va face în termen de trei luni dela data declarației.

Pentru sumele neplătite la data exibilității se va percepe o dobândă de 9 la sută socotită până la ziua plății.

Acei cari nu vor da declarațiile în termen hotărât sau vor da indicațiuni neadevărate, se vor pedepsi cu amendă fixă dela 5000 la 50.000 lei și cu îndoitul taxelor evenite fiscului pentru produsele la care au prezentat declarațiile.

Art. 4 și cel din urmă: Constatarea contravențiunilor se va face de agenții fiscului. Încheierea actelor, aprobarea lor ca și toată procedura se va face potrivit dispozițiilor articolelor 111 și 113 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Art. 4 și cel din urmă: Constatarea

rea sau scăderea se va face de către agenții fiscului urmând procedura prevăzută de art. 95 din aceea lege.

Art. 4. — Contribuabilul care n'a dat declarație în termen ori s'a susstras dela plata impozitului prevăzut de legea de față, se pedepsește cu amendă legală cu îndoitul impozitului evenit.

Constatarea contravențiunii se va face de către agenții fiscului.

Încheierea actelor, aprobarea ca și toată procedura de atac în justiție, plata primelor, se va face potrivit art. 111 și 113 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Art. 5 și ultimul. — Impozitele așezate sunt plătibile trimestrial la biroul circumscripției de percepere a locului de impunere și sunt exigibile în prima zi a celei dintâi luni a trimestrului.

Sumele neplătite la data exibilității, produc o dobândă de 9 la sută anual, care se socotește până la ziua achitării.

Legea timbrului

Printr'un articol unic — în cuprinsul de mai jos — se vor spori, cu începere dela 1 Ianuarie 1929, taxele de timbru:

Articol unic: Cu începere dela 1 Ianuarie 1929 taxele de timbru precum și impozitele proporționale și progresive prevăzute în legea din 1 Mai 1927 și legea modificatoare din 1928 — se sporesc cu 20 la sută, cu excepția taxelor de timbru mai mici de un leu.

Modificarea legii minelor

Articolul unic: Articolele 124 și 170 din legea minelor, promulgată prin Înaltul Decret Regal No. 2294 din 3 Iunie 1924, se modifică precum urmează:

Art. 124. — Taxa proporțională este de:

3 la sută din produsul obținut pentru cărbuni și bitumene solide.

3 la sută din produsele obținute pentru bitumul lichid (țiței) și produsele asociate cu el în același zăcămant.

La gazele obținute odată cu petrolul, impozitul se va percepe în numerar la valoarea socotită pe prețul mediu de vânzare la schelă (a petrolului brut țiței) și la produsele din gaze impozitul va fi perceput după cererea Ministerului Industriei și Comerțului, fie în numerar — socotindu-se valoarea pe prețul fixat la rezervorul din schelă — fie în natură. În acest caz țițeiul va fi de aceeași

La taxele de timbru astfel sporite, fracțiunile mai mici de 50 bani se vor socoti drept 50 bani, iar fracțiunile ce trec de 50 bani, drept un leu.

Prin derogarea dela art. 31 din legea pentru complectarea timbrului, impozitului proporțional și fix conform actualei legi, care se poate percepe și prin coli timbrate sau timbre mobile — se poate face prin aplicarea de timbre mobile cari se vor anula conform articolului 28.

calitate cu restul producției și va fi predat în rezervoarele de înmagazinare, de origina conductei care leagă schela cu o rafinărie sau cu o stațiune de cale ferată.

2 la sută din produsul brut pentru hidrocarburile gazeiforme cari formează zăcăminte proprii. Impozitul va fi perceput în numerar și socotit la valoarea pe prețul de vânzare la prisina conductei.

0.25 la sută din metanul pur, pentru platină și aur.

1 la sută din produsul obținut pentru restul substanțelor metalifere și minerale sau roce de orice fel.

1 la sută asupra sumei încasate pentru băile servite și vânzările efectuate, la ape minerale, nămoluri și gaze, altele decât hidrocarburile gazoase.

Art. 170 punctul 6. O pătrime a impozitelor miniere prevăzute în legea de față.

Noile legiuri financiare

Camera a votat următoarele legi:

Lege pentru sporirea unora din impozitele directe

Art. 1. — Impozitele actuale asupra veniturilor valorilor mobiliare prevăzute de art. 22 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe, se sporesc cu 10 la sută.

Asemenea și impozitul mobilier prevăzut de art. 122 din citata lege și art. 6 din legea pentru complectarea

unor dispozițiuni din legea contribuțiilor directe din 15 Noiembrie 1927.

Cotele prevăzute de art. 64 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe se sporesc în felul următor:

a) Pentru veniturile globale impozabile până la 40.000 de lei inclusiv cu 10 la sută.

b) Pentru veniturile globale mai mari de 40.000 de lei cu 20 la sută.

c) Actualele cote adiționale prevăzute de art. 72 aliniatul 4 se mențin.

Legea de față se pune în aplicare pe ziua de 1 Ianuarie 1929.

Lege pentru sporirea unora din taxele de consumație asupra alcoolului

Art. 1. — Taxele de consumație la alcoolurile și băuturile spirtuoase enumerate mai jos, cu începere dela 1 Ianuarie 1929 se sporesc la următoarele sume:

Lei 4 de fiecare grad deca, spiritalul destinat a se întrebuința în fabricile propriu zise la fabricarea parfumurilor, apa de Colonia, apa de gură și alte asemenea produse.

b) Lei 2 de litru taxe de denaturare pentru alcoolul de cereale, răcini, melasă și alte materii.

N. B. PERRY

EXPOZIȚIE PERMANENTĂ :

CLUJ, STR. REGINA MARIA 2. TELEFON 999.

Mare asortiment în automobile de lux, diferite feluri și tipuri, șasiuri-camioane, camionete, toate din ultimele modele, tractoare, mașini agricole, piese de schimb și accesorii originale, cauciucuri „Michelin” și „Goodyear”. Livrare imediată.

GARAJ ȘI ATELIER :

CLUJ, STRADA BACIU No. 6. — TELEFON 99.

Garaj de automobile, atelier modern de reparație, piese de schimb și accesorii originale, benzin, ulei, mai ieftin ca oriunde, serviciu ziua și noaptea, Cauciucuri „Michelin” și „Goodyear”.

c) Lei 1.50 de ficare grad decalitră, țuică, spirtul și rachiuurile din fructe, vin, drojdie de vin, țescovină și altele derivate din fructe oricare ar fi țaria alcoolică.

La aceste produse fără deosebire de țaria alcoolică, se va percepe și taxa advalorem redusă la 5 la sută.

d) Lei 30 pe decalitră berea.

e) Lei 10 pe decalitră vinul.

f) Lei 20 pe litru de șampanie din vin taxat.

g) Lei 40 pe litru de șampanie din vin netaxat.

Art. 2. — Alcoolul metilic e supus aceluiași taxă ca și alcoolul metilic — după felul întrebuințării.

Art. 3. — Cantitățile de alcool, țuică, rachiu și toate celelalte produse taxate anterior datei punerii în aplicare a legii de față și aflate la comercianții, producătorii, depozitele, rampe, târguri, întreprinderi, se vor taxa cu sporul de taxă rezultat din diferența între taxele prevăzute de legea de față și cele pe care le înlocuiesc.

Pentru produsele impuse din nou prin legea de față esite din fabrici și aflate în orice fel de depozite se va percepe întreaga taxă înființată.

Art. 4. — Comercianții și depozitarii sunt obligați a declara administrațiilor financiare respective în termen de 15 zile dela data promulgării prezentei legi cantitățile aflate în depozitele lor și a plăți diferența de taxă — ori noua taxă în termen de trei luni dela data expirării termenului declarării.

Pentru sumele neplătite la data exigibilității se va percepe o dobândă de 9 la sută până la ziua plății.

Toate declarațiile se vor verifica de agenții fiseului care în acest scop vor putea face orice fel de constatări.

Art. 5. — Toți acei cari nu vor face declarații în termenul fixat, sau fac declarații inexacte în scopul de a sustrage produsele dela taxare se vor pedepsi cu amendă fixă de lei 5000—50.000 și cu îndoitul taxei de consumație cuvenite fiseului.

Art. 6. — Constatarea contravențiilor se va face de agenții fiseului.

Încheierea actelor, aprobarea lor ca și toată procedura, căile de atac în justiție, plata primelor se va face potrivit dispozițiilor art. 111 și 113 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Januar 16-ig kell bejelenteni a szeszitalkészleteket

A kolozsvári pénzügyigazgatóság tudomására hozza a szeszitalok eladásával foglalkozó összes kereskedőknek és rakatárosoknak, valamint a vendéglő- és kávéháztulajdonosoknak, hogy a fogyasztási adók megállapítására vonatkozó új törvény értelmében kötelesek január 16-ig bezárólag az illetékes állami adóhivatalnál (Str. Cogălniceanu 3 és Piața Cuza Voda 4) a január 1-én birtokukban volt bor, sör, pezsgő, cukor, gyümölcs-pálinka, borsó, törköly, cognac, borpárlat, továbbá metilalkohol (feszsz) készleteiket bejelenteni. Azokat, akik nem teszik meg a meghatározott időpontig az elrendelt bejelentést, vagy akik valótlán adatokat jelentenek be, a törvényszabta 5000—50.000 lej összegű bírsággal és a kincs-tárnak járó adóösszeg kétszeresével fogják megbüntetni.

A kormány 25-30 százalékkal meg akarja adóztatni a részvénytársasági osztalékokat

A megadóztatásnak komoly következményei lehetnek, mert magas taksamegállapítás esetén senki sem fog részvényeket vásárolni

A költségvetési deficit eltüntetésére érdekében szükségessé vált és már megszavazott adóemeléseken kívül a kormány parlamenti kezdeményezésre,

azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a részvénytársasági osztalékok adóját felemelje,

illetve a részvények után fizetett dividendákat kivesszi a rendes globális adó alá eső jövedelmek közül és külön progresszív módon fogja azokat megadóztatni. Popovici Mihály pénzügyminiszter az erre vonatkozó javaslat elkészítésével Tanasescu és Vaganescu képviselőket bizta meg, akik azt rövidesen a parlament elé terjesztik.

A készülő törvényjavaslat állítólag 25—30 százalékos abarja megállapítani az osztalékokat.

A Franco-Román biztosító a társintézetek elszakadása után elbocsájtotta ügyvezető igazgatóját, a tisztviselői kart pedig leépítette

December 31-én járt le a terminusa a bukaresti Franco-Román Biztosító Rt. és az intézetnél, mint részvényes érdekelt négy nagy román biztosító intézet közötti likvidációnak.

Nagy érdeklődéssel kísérték annakidején szakmai körökben a Franco-Román igazgatósága továbbá az Agrícola, Naționala, Dacia és Generala társaságok közötti hirtelen beállott szakadást, amelynek eredménye az utóbbi négy társaságnak, mint részvényeseknek kiválását eredményezte. Közismert tény volt, hogy a Magyar-Francia romániai érdekeltsége részvényérdekeltséget vállalt és a Franco-Románánál, amely intézet részvénytömegének egyharmadát, négyezer darabot annakidején átvett.

Az 1927-es évi mérlegmegállapító igazgatósági ülésen a Franco-Román igazgatósága és a négy bukaresti biztosító intézet között az intézet nagy tüzkárai miatt, súlyos differenciák támadtak, melyeknek következménye az lett, hogy a négy bukaresti intézet a Franco-Román érdekeltségéből kivonult. A négy biztosító intézet egyharmadrésznyi részvénytömegét, a budapesti Magyar Francia váltotta meg, melynek utolsó részlete 1928 december 31-én járt le.

Szakkörökben ezt a kiválást és a Franco-Román biztosító intézetnél a tömeges tisztviselő, valamint Székely volt ügyvezető igazgatónak váratlan elbocsátását azzal magyarázzák, hogy a biztosító intézet, amely a budapesti Magyar Francia biztosító intézet kreációja, a súlyos romániai gazdasági viszonyok

létkjövedelem adóját még pedig

azzal az indoklással, hogy ez olyan jövedelem, amely túlnyomóan munka nélkül keletkezik.

mert kizárólag a tőke jövedelme. Meg nem erősített hírek szerint a javaslat a vállalati tantiemek progresszív megadóztatását is tartalmazza.

Az osztalékoknak 25—30 százalékkal való megadóztatása súlyosan fogja éreztetni hatását a gazdasági életben.

A stabilizáció bekövetkeztével az osztalékok amugyis csökkent fognak

és ha emellett az osztalékok negyedrészt, esetleg harmad-részt adóba kell majd befizetni, senki sem fog többé részvényeket vásárolni, aminek következményei egyelőre még beláthatatlanok.

miatt egyrészt, másrészt pedig az annakidején az „Ivria” biztosítóval történt fuzióból kifolyólag az intézetet súlyos veszteségek érték. Különösen az 1927-es év tüzkárai voltak óriásiak, amelyek beavatottak szerint cca 20 milliót tesznek ki és amely károk az intézetet az „Ivria”, illetve azelőtt „Carpația” stokkjából eredő biztosítások révén érte. Ehhez járult még az ugyancsak ebből a stokkból eredő nagyszámú biztosítási kötvénydíjak behajthatatlansága, ami szintén nagy károkat okozott a biztosító társaságnak.

Közöltük annakidején mi is Franco-Román igazgatósága által a lapoknak adott hivatalos mérlegkommunikéjét, amely szerint a biztosító intézet 1927-es üzleti eredménye a rendkívüli kárarány ellenére is nyereséggel zárult. Ebből a jelentésből kiténik, hogy a Franco-Román öt évi működése alatt 84 millió 661.446.14 lejre rugó hatalmas összeget fizetett ki különböző károkért, ami mindenestre óriási összeg, de mutatja az intézet mobilitását is. Ebben az összegben anélkül, hogy külön szerepelne, 20 milliós tüzkára volt az 1927-es évben az intézetnek, és állítólag ez a nagy tüzkár lett volna az oka annak, hogy a négy bukaresti intézet a Franco-Román érdekeltségéből kivonult.

A fenti okok kényszerítették ugylátszik a budapesti Magyar Francia anyaintézetet arra, hogy ezzel a tranzakcióval egyidejűleg a romániai intézetnél nagyobb szabású leépítéseket eszközöljön, ami a szakma és a közgazdasági élet körében nagy feltűnést keltett. Bukaresti tu-

dósítónk jelentése szerint az intézet vezetését dr. Markovits ügyvéd vette kezébe, aki a biztosítási intézet reorganizálását vállalta és akinek az inspirációjára az intézet kötelekéből a volt ügyvezető igazgatóval az élén, rövid, néhány hónap alatt az intézet cca 20 tisztviselőt épített le.

Hisszük, hogy a Franco-Román Biztosító Társaság, amely rövid hat évi működése alatt a romániai biztosító életnek egyik élénk és mobil intézete volt, ezekkel a leépítésekkel és tranzakcióval járó nehézségek dacára is tartani fogja pozícióját és továbbra is az a szolid intézet fog maradni, amilyenek ezalatt a rövid hat évi működése alatt mutatkozott.

Kolozsvár városi tanácsa leépíti a színekurákat

Kolozsvár város állandó bizottságának december 15-én megtartott ülésén foglalkozott az előző kormány által felállított színekura hivatalka megszüntetésével. A városi villamosmű adminisztrációjának főfelügyelőjévé ugyanis Botez ezredest nevezte ki a város havi 15 ezer lej javadalmazással. Most aztán, hogy az új kormány az egész vonalon a takarékoság elvét akarja bevezetni, a városi tanács is jónak látta a bűdzsét leépíteni — és az ilyen színekura állásokat revízió alá venni. Az állandó bizottság úgy határozott, hogy az adminisztrációs állást 1929 január 7-ével meg fogja szüntetni és Botez ezredest hat havi fizetésének folyósításával elbocsájtja. Ezen állások kreálásánál nem kis szerepet játszott Tuffli Richard, helyettes polgármester — aki váratlanul ellenkező álláspontot foglalt el a színekurák ügyében. Tempora mutantur — az idők megváltoztak és így a rezsimmel változtak a felfogások is. Ez a primári oportunitás.

Új típusú jelzálogkölcsönök Magyarországon

A hosszulejáratu 35 éves jelzálogos kölcsönök mellett Magyarország pénzügyintézetei a legutóbbi időben külföldi mintára rövidebb lejáratu törlesztéses kölcsönöket is engedélyeznek. Új típus a 10 éves kölcsön, a 15 százalékos évi amortizáció és a 15 éves kölcsön 12 százalékos évi amortizáció mellett.

A legutóbbi napokban a magyar fővárosban jelentős kölcsönöket folyósítottak az intézetek. A kibocsátási árfolyam mindkét esetben 88 százalékos. Környékbeli intézetek Budapest külterületeire és környékbeli ingatlanokra és építkezésekre 12 százalékos évi kamattal, negyedévi félszázalékos kezelési költség és 2 százalékos egyszeri folyósítási jutalék mellett huszonöt évi időtartamra váltókölcsönöket folyósítanak.

Olvassa a

„Lemnul”-t

A parlament által megszavazott új adótörvények horribilis módon megdrágítják az életet

Az adók miatt komoly veszedelem fenyegeti a romániai automobilizmust — Tíz százalékkal emelkedett a jövedelmi és 20 százalékkal a globális adó

Az új törvények részletes szövege

A parlamenti mandátumok igazolása után Popovici Mihály pénzügyminiszter négy új törvényjavaslatot helyezett a képviselőház asztalára, melyet a parlament minden nagyobb vita nélkül elfogadott.

A javaslatok közül a legnagyobb konsternációt a forgalmi adó felemeléséről szóló tervezet keltette. A javaslatot ugyanis a pénzügyminiszter nem bocsájtotta bevett szokás szerint előzetesen a képviselők rendelkezésére s így az érdekelt kereskedők sem voltak tájékozva arról, hogy a pénzügyminiszter javaslata milyen árucikkekre kívánja a forgalmi adót felemelni. A kereskedők idegessége indokolt volt, mert attól féltek, hogy az új javaslat a közszükségleti cikkekre is fog vonatkozni pesszimizmusuk azonban korainak bizonyult, mert — mint utóbb kiderült —

az új adótörvény csak a vámtarifa 1356-tól 1364-ig terjedő cikkelyei alatt felsorolt áruk forgalmi adóját módosítja

ugy, hogy csak az automobil kereskedelmet fogja megterhelni az alábbi módosítások mellett:

Az 1356. szakasz szerint az új törvény figyelembevételével „automobil és elektromobil alvázak motorral, vagy anélkül teher és személyszállításra” forgalmi adója 100 kilogrammonként az eddigi 2 százalék helyett 10 százalékra emeltetik s így az 100 kilogrammonként 700 lej tesz ki. Az 1357. szakaszban foglalt cikkek, a teherszállítási célra szolgáló karosszériákra (befejezetlen állapotban is) forgalmi adója 2 százalékról 10 százalékra emelkedik vagyis 100 kilogrammonként 500 lej tesz ki.

Az 1358-as vámtétel személyszállító, sporttipusu (torpedó) automobилоkhoz szolgáló nyitott karosszériák (be nem fejezve is) forgalmi adója 100 kilogrammonként 10 százalékról 15 százalékra emelkedik:

300 kg. alatt . . . à 100 kg. 1200 lej
300—500 kg. alatt à 100 kg. 1350 lej
500 kg. fölött . . . à 100 kg. 1500 lej

Az 1359-ik vámtétel: esukott karosszériák, személyszállító automobилоk (cupcu és rekesznélküli sedan) forgalmi adója

300 kg. alatt . . . à 100 kg. 1500 lej
300—500 kg. alatt à 100 kg. 1800 lej
500 kg. fölött . . . à 100 kg. 2250 lej

Az 1360-ik vámtételben foglalt árucikkek forgalmi adója a következőképpen módosul:

Csukott karosszériájú személyszállító automobилоkhoz való karosszériáknál

300 kg. alatt . . . à 100 kg. 1500 lej
300—500 kg. alatt à 100 kg. 1800 lej
500 kg. fölött . . . à 100 kg. 2250 lej

Az 1361-es vámtételben foglalt árucikkek forgalmi adója a következőképpen módosul:

Nyitott karosszériájú személyautomobилоk torpedó és turista típusok
1000 kg. alatt . . . à 100 kg. 900 lej

1000—1200 kg. alatt à 100 kg. 950 lej
1200—1500 kg. alatt à 100 kg. 1500 lej
1500 kg. fölött . . . à 100 kg. 2250 lej

Az 1362-ös vámtétel árucikkeinek új forgalmi adója: Személyszállító automobилоk esukott karosszériával torpedók

1000 kg. alatt . . . à 100 kg. 1100 lej
1000—1200 kg. alatt à 100 kg. 1200 lej
1200—1500 kg. alatt à 100 kg. 1950 lej
1500 kg. fölött . . . à 100 kg. 2400 lej

Az 1363. vámtétel: Személyszállító automobилоk esukott karosszériával (sedan rekesszel) limusinák.

1000 kg. alatt . . . à 100 kg. 1200 lej
1000—1200 kg. alatt à 100 kg. 1300 lej
1200—1500 kg. alatt à 100 kg. 2100 lej
1500 kg. fölött . . . à 100 kg. 2400 lej

Végül az 1364-es vámtétel: automobилоk alkatrészek, tartalékjai, tartarészek külön behozva, amelyek a vámtarifa más részében külön megemlítve nincsenek:

Az új bélyegtörvény intézkedései

A harmadik törvény, amelyet a parlament még karácsony előtt megszavazott a bélyegtörvény módosítása, mely többé kevésbé szintén érinti a kereskedelmet, mert megdrágítja az igazságszolgáltatást s így a kereskedők és iparosok még kevésbé lesznek abban a helyzetben, hogy adósaiktól követeléseiket per útján behajthassák. Az új bélyegtörvény

általában 20 százalékkal megdrágítja az igazságszolgáltatást,

illetőleg mindazon hatóságok előtti kérvények benyújtását, melyeket az eddigi bélyegtörvény bélyegilletékre kötelezett. Fontos intézkedése a törvénynek, hogy az 50 baninál kisebb töredékű illetékeket 50 banira kerekíti ki, míg az 50 banit meghaladó töredékszámot 1 lejre kell kikerekíteni s így

tulajdonképpen 20 százalékos nem ritkán a 25 százalékos többletet is eléri.

Legfontosabb és a külföld szempontjából leglényegesebb törvénymódosítás az 1924 június 3-án meghozott bányatörvénynek 1928 december 31-én a képviselőház útján megszavazott módosítása. Az új törvény szerint a bányatörvény 124 szakasza a következőképpen módosul:

A szén és széntermékek, valamint a kemény bitumen proporcionalis adója 3 százalék, a folyékony bitumen és a vele egyrétgen előforduló termékek után szintén 3 százalékos az adó.

A gáztermékeknél, melyek a petróleummal együtt találhatók, az adózást a középérték figyelembevételével és az eladási ár tekintetbevételével a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez benyújtandó kérés alap-

a) Be nem fejezett állapotban à 100 kg. 1000 lej.

b) Teljesen elkészítve à 100 kg. 2250 lej.

Ezekután tehát az új forgalmi adótörvény tisztán automobилоkra és autóalkatrészekre vonatkozik, amely csak a tehetősebb osztályt sújtja s így az első pillanatban keletkezett idegesség időszerűtlennek bizonyult.

A pénzügyminiszter ezenkívül még egy autó luxusadó bevezetését is szükségesnek látta, melyet az autótulajdonosok fognak fizetni évenként aszerint, hogy milyen nagyságu, illetőleg milyen súlyu autókkal rendelkeznek. Éspedig 1000 kg. súlyig terjedő autóknál 3000 lej, 1000—1200 kg.-ig 5000 lej, 1200—1500 kg.-ig 7000 lej és 1500 kg.-on felüli autómobiloknál 7000 lej lesz az évi autóhasználati luxus adó. Autótaxik, autóbuszok, autókamionok, autóciszternák, egészségügyi autók és uccatisztogató autók azonban mentesülni fognak ezen adók fizetésétől.

ján a miniszter fogja megállapítani. Az adók

akár készpénzben, akár természetben róhatók le.

Az utóbbi esetben a ciszternák ugyanolyan minőségű termékekkel és melléktermékekkel együtt rezervárokban raktározva, vagy tisztítókon keresztül átadandók a CFR-nek.

2 százalék fizetendő a hidrókarbonikus gázalaku nyerstermékek után. Az adók készpénzben fizetendők és az eladási ár értéke szerint számítható ki. Platina és aranyra után a tiszta ére 0.25 százaléka fizetendő, míg 1 százalék fizetendő a többi érszerű melléktermékek és ásványok, vagy más termékek értéke után, valamint 1 százalék fizetendő a ténylegesen kiszolgált fürdők, eladott ásványvizek, gázos iszapfürdők és más gázos termékek után, kivéve a hidrókarbonikusakat. A bányatörvény 170. paragrafusának 6 pontját a jelenlegi törvény olyképpen módosítja, hogy egynegyed részét fogják az adóknak behajtani. A bányatörvényt módosító javaslatot, annak megszavazása előtt az iparkamara törvényalkotó bizottsága is magáévá tette.

A szeszeműek irracionális adója

A fent felsorolt törvényeken kívül az egyenes adók felemelésére is nyújtott be módosító javaslatot a pénzügyminiszter, melyet a törvényhozó ház teljes egyhangulag megszavazott. Eszerint

az adótörvény 22. szakaszában előírt jövedelmek adóját 10 százalékkal felemelik.

Az egyenes adók egységesítési törvény 64-ik paragrafusában előírt té-

teleket a következőképpen emeli:

a) A jövedelmi adókat 40.000 lejig bezárólag 10 százalékkal,

b) 40.000 lejen felüli globális adókat pedig 20 százalékkal,

c) A 72-ik szakaszban felsorolt pótdadót változatlanul megtartja. A jelenlegi törvény 1929 január 1-én lépett életbe.

Végül a szeszitalokra vonatkozó új adótörvényt a következő új törvénnyel kívánta módosítani a kormány.

a) A tiszta szeszt, amelyet parfümök gyártására, kölnivíz, szárvíz és más hasonló termékek előállítására használnak fel 4 lejfel adóztatja meg literfokonként,

b) A gabonából, melasz és más termékekből előállított szesz denaturálása utáni adót literenként 2 lejben állapítja meg.

c) A űnika, gyümölesszesz és pálinka, bor, törköly és más gyümölespárlatokat, amelyek alkoholos termékek alakíthatók, literfokonként 11.50 adóval terheli meg.

Ezeket a készítményeket tekintet nélkül alkohol tartalmukra még egy 5 százalékos advalorem illetékekkel terheli. Dekaliterenként 30 lejfel a sört, 10 lejfel a bort és 20 lejfel a pezsgőt, amely illetékezett borból készül, míg 40 lejfel terheli azt a pezsgőt, amely illetékezetlen borból készült.

A törvény 2. szakasza értelmében a metilalkohol ugyanolyan megadóztatás alá esik, mint az epilikus alkoholok felhasználás szerint.

Mindazok a termékek, amelyek a jelen törvény kihirdetésekor a gyárakban, vagy raktárakban találhatóak, a jelen új törvényben előírt magasabb illetékezés alá esik.

A törvény negyedik paragrafusára szerint

az alkoholos italok forgalombahozatalával foglalkozó kereskedők köteleztetnek a törvény kihirdetésétől számított 15 napon belül raktárukban, illetve birtokukban lévő szeszmenyiségéről nyilatkozatot készíteni és a raktáron talált készletük után a fel-emelt taxák, illetőleg a régi és új illeték közötti különbséget három hónap alatt lefizetni.

Amennyiben a törvényes határidő alatt nem fizetnek be ezen illetékeket, úgy 9 százalékos késedelmi kamatot számítanak fel büntetésül.

A benyújtott nyilatkozatokat az állam e célra megbízott ügynökei fogják ellenőrizni, akiknek ilyképpen mindennemű vizsgálat megejtésére joguk lesz.

A törvény 5. szakasza értelmében 5—50.000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtandók azok, akik nyilatkozatukat a törvényben előírt időn belül nem nyújtják be, avagy azon célból, hogy készletüket elrejtésük, hamis deklarációt nyújtanak be.

A 6-ik szakasz alapján a kihágások megállapításával a jövedéki ügynökök bizatnak meg. A jegyzőkönyvek felvételére, aprobálására és bíróság előtti benyújtására, valamint a jutalmak kifizetésére az állami adók egységesítéséről szóló törvény 111. és 113. intézkedik.

Bécsi szerkesztőségünk címe:

**Benczel Béla
Wien, IV. kerület,
Schönburg Strasse 36.**

I. emelet.

A fűszer és gyarmatáru piac helyzete 1928-ban

A rossz gazdasági viszonyok miatt súlyos nehézségekkel küzdött a kereskedelem — Fel kell állítani a tranzitállomásokat és árutözsdeket kell létesíteni a csatolt területeken — A kamatozási rendszer kihatásai a kereskedelemre

A múlt év mérlege nagyon szomorú eredményeket mutat fel, aminek oka, hogy a különböző kormányok által annyiszor biztosra beigért külföldi kölcsön, mely a nagy nyugat bizalmát jelentette volna, még mindig csak a jövő ígérete.

Pedig, hogy egy ország kereskedelmében a környező államok és a nyugati, valamint gyarmati nagykereskedők bizalma és ezzel kapcsolatos hitelnyújtása mit jelent, azt bővebben részleteznünk bizonyára nem kell. Elég például felhozni a háboruban vesztes Németországot, vagy az ugyyszólván semmiből megalakult Lengyelországot, melyeket a nyújtott hitel és előlegezett bizalom emelt arra a polcra, melyen a mai napon állanak. Ha az említettekkel szemben Nagyromániát, mint háboruban győztes államot nézzük, nem kézenfekvőbb-e, hogy ennek az államnak minden körülmények között vezető pozíciót kellene elfoglalni a nagy világkereskedelemben? Hiszen erre praedestinálja őt minden körülmények között előnyös földrajzi fekvése, kitünő tengerpartja, tengeri kikötőinek gazdag, felvevőképessé várossai és végül természeti kincsei. Már a rómaiak idejében is a mai Nagyrománián vezetett végig az az út, amelyen a kelet és nyugat kereskedője áruát kieszérelte, és ez az út a mai napon is, fokozottabb mértékben is fennáll és ha kellőleg kihasználva nem lesz, úgy ez minden esetre a vezető körök hibája.

Legyen szabad az évforduló alkalmából és mielőtt a múlt év áráiról egyenként megemlékeznénk, néhány szóban felsorolnunk

azokat a követeléseket, amelyeket a mai kereskedelmi társadalom jogosan elvár azoktól akik a népjóakarattól és bizalmától arra hivatottak, hogy az ő eddig veszendő ügyeiket felkarolják.

Állítsák fel végre Nagyrománia nagy városaiban a transitó raktárakat. Elvégre az állam, mely a polgárok összessége, nem lehet bizalmatlanabb hitelezője saját kereskedőjének, mint az a külföldi cég, mely ma még bizalommal küldi ide cikkeket és türelmesen vár az inkassóra. Lapunk különböző számaiban elég részletesen felsoroltuk, hogy mit jelent egy belföldi-importeur számára az hogy az amugy is magas vántételeket már az áru beérkezésekor kénytelen előlegezni. Hogy csak egy példát említsünk fel, egy importeur behozat egy vagon kávét Hamburg, Mannheim, vagy Triestből. Erre az árua kg-ként 26.— Lei vám és fuvardíjat előlegez, kifizet tehát egy negyed milliót, annélkül, hogy az árut a nagykereskedőknek még eladta volna. De ha eladta is, akkor is csak 90—122 napra látja viszont a pénzt, mely a mai kamattételek mellett tekintélyes summával nő meg az idők folyamán. Ugyanez a helyzet minden olyan cikkben, amit külföldről importálunk. Ha azonban a szabad-raktárakat felállítják, ahol a kereskedő áruja csekély díjazás ellenében vámentesen tárolhat és csak

akkor köteles a vámot kifizetni, amikor az árut onnan kihozza, eltekintve attól, hogy ideje van azt el is helyezni, — de nem is kénytelen magas kamatozása pénzt befektetni a cikkbe, — akkor nem lesz kénytelen ezeket a terheket a fogyasztóra, tehát közvetlen az egész ország fogyasztó publikumára áthárítani. Hogy ez a látszólag lényegtelen kérdés mennyire fontos azt nem szükséges azoknak, akik ez ügygel foglalkoznak, bővebben megmagyarázni.

Törjék le a bankkamatt-uralmat. A világ egyetlen államában sem dolgoznak a bankok akkora kamattal, mint itt Romániában. Hogy ez mennyire egészségtelen, és milyen könnyen lehetne rajta segíteni, azt magyarázni szintén nem kell. Hiszünk, hogy az új kormány, mely a nemes puritanizmus jelszavával és intencióival foglalta el helyét, meg is fogja találni végre a helyes megoldást.

Állítsák fel a bánáti, esernovici és erdélyi tözsdeket, mert ez egészséges vérkeringést fog behozni a kereskedelem elagott artériáiba.

Kapcsolják ki a kereskedelemről a politikumot, mert a kereskedő és kereskedelem nem ismer politikát, csak előnyös és a nemzeteket összehozó kapcsolatokat ismer és megbecsüli úgy külföldi hitelezőit mint adósát, ha az kötelezettségeinek pontosan eleget tesz. A kereskedelem az, ami a lelkek kiengesztelődését meghozza és ami elfelejti a múlt véres háborúját. Küldjön ki tehát a kormány arra hivatott embereket külföldre, és bizza meg őket, hogy tanulmányozzák a módokat, melyek mellett az ilyen siralmas esztendő, mint az 1928. is volt, elkerülhetők. De ezek a kiküldöttek nem a bankettek asztalai mellett tanuljanak, hanem japáni mintára, munkával és figyellel.

Ha a kormány kereskedelmi faktori ezeket a számtalan kérések közül csak kiragadottakat orvosolni, illetve megadni fogják, úgy bizonyára egészségesebb helyzet és levőgő terem meg ebben az országban is és az a bizalom, melyet a külföld vele szemben eddig csak előlegezett, megizmosodik.

Az elmúlt esztendőben a különböző cikkeken egyesek kivételével nagyobb árhullámzás nem mutatkozott.

Az inkassó mindenek felett rossz volt, úgy, hogy a kereskedő ugyyszólván minden energiáját arra fordította, hogy kinnlevőségeit behajtsa, és szorongató hitelezői követelésének eleget tehesen.

Fenti ok miatt a forgalom minimális volt, a közszükségleti cikkeken is.

Kávé.

A világpiacon általában szilárd tendenciát mutatott de ez a szilárduló árhullám Romániában kevés változást hozott be az árakba. Oka pedig ennek az, hogy a külföld méltányolta az itteni piac gyenge felvevő-képességét és igyekezett erején felüli kedvezményeket és nyújtani. Az árak,

melyek között az egyes kávéfajták mozogtak a következők:

Rio Ville 7.	Lei 90—120
Minas	Lei 100—120
Santos superior	Lei 110—130
Santos Extra Prime	Lei 120—135
Portorico extra Jaucó	Lei 135—160
Nemesmatagalpa	Lei 160—185
Ceylon Maragogye	Lei 200—260

Paprika.

A múlt év elején a belföldi paprikamalmok közbelépése folytán a külföldi áru drága árai letörtek. Tekintettel azonban arra, hogy a nyár szárazsága folytán a paprikatermés majdnem a minimumra redukálódott, az év eleji olcsó árak az év végére cca. 80%-al emelkedtek.

Az árak a következők voltak:

Édes nemes	Lei 125—200
Fél édes	Lei 105—170
Rózsa I-a	Lei 85—145
Rózsa II.	Lei 55—90
Mercantil	Lei 35—60

Tea.

A teaárak tekintettel arra, hogy a különböző külföldi házak, melyek a nyár végén eszközlik kötéseiket minden rendelést egy alkalommal vesznek fel, teljesen stabilak voltak.

Borsó.

A szárazság miatt ez az áru is némi emelkedést mutat fel, mely azonban szinte lényegtelen. Az irányárak a következők voltak.

I-a hasított Viktoriaborsó külföldi	Lei 35—36
II-a hasított Viktoriaborsó (külföldi áru)	Lei 26—33
I-a belföldi. hasított borsó	Lei 24—28
II-a belföldi hasított borsó	Lei 22—24

Rizs.

A rizspiac árai bár a külföldi tendencia szilárd, meglehetősen egy nívón mozogtak és a következők voltak:

Orezul S. A. R. Braila cég jegyzése:

Rangon	17.50—18.—
Camolino	17.50—18.—
Glacé No 12.	19.50—19.—
Glacé No. 17.	19.—20.—
Japán I-a.	19.50—21.—
Japán II-a.	19.—20.—
Olasz Splendor	23.—24.—

vagontételekben ab Braila.

Liszt.

Az év eleji Lei 14.—15.— egységár után a nem várt nagyszerű gabonatermés miatt az árak nagyot zuhantak.

A temesvári Bégamalom RT. múlt évi jegyzései a következők voltak:

30—70 beosztás ab Timișoara ingyen zsákokban

Lei 14—15.— év elején,

Lei 10—10.50 év végén

Té z'aneműek

Az erdélyi és bánáti tézstagyarak árai ugyyszólván változatlanok voltak.

A mai makkaroni jegyzés szabad alapon lej 27.— kg.-ként ab rendelkezési állomás.

Ételolajok

Kevés változással a mai árak voltak egész évben érvényben. Phönix S. A. R. bucurești cég jegyzése:

Regal ételolaj hordóban	lej 51.—
Splendid ételolaj	lej 49.—
Sphinxolaj 10 kg. bidonban	lej 73.—
Sphinxolaj 5 kg. bidonban	lej 75.—
Sphinxolaj 1 kg. bidonban	lej 77.—
Sphinxolaj 1/2 kg. bidonban	lej 82.—

nagyobb vétel esetén.

Krumplicukor, krumpli-gyup, krumpliciszt. dexojn

Az Amylon A. G. Sibiu cég jegyzése a múlt évben a következő volt:

syrop	lej 25.50—27.—
cukor	lej 25.50—27.—
Dextrin Ia	lej 27.—28.—
liszt	lej 22.—24.—

Petroleum és termékei

Az év elején szilárdak voltak az árak, de mióta a kartell megszűnt és a gyárak lehetőleg egymás érdekei ellen igyekeznek dolgozni, azóta az árak nagyot zuhantak. A nívó, ami között az egyes cikkek mozogtak a következő volt.

Petroleum	lej 7.20—5.20
735/40 Benzin	lej 15.70—12.20
Motorina	lej 4.—2.70

Igy néz ki a fűszerpiac láztáblája egy megpróbáltatásokkal teli évben, amelyre fekete pontot tettünk, hogy feledjük a multat és jobb jövő reményében építsük fel a konszolidációt, a gazdasági élet romjain.

Málnásy Tivadar.

A Regátban is megalakul a Hitelezői Védegyelet

A kolozsvári kezdeményezés alapján létrejött Romániai Hitelezői Védegyelet mint ismeretes, megalakulásakor azt a célt tűzte maga elé, hogy Bukarest központtal valóban országos szervezetté épüljön ki. Az erre irányuló törekvések azonban mindeddig nem vezettek eredményre, egyfelől azért, mert a regátban a gyárosok és a kereskedők között sokkal nagyobbak az ellentétek, másfelől pedig a szolidaritás hiánya miatt.

Az elszaporodott fizetésképtelenségek, moratoriumok s csődök hatása alatt azonban, amelyeknél a regáti hitelezőket sokkal nagyobb veszteségek érték, mint az erdélyi inzulvenciák esetében, végre az ottani piacon is megérlelte a helyzetet a hitelezők szervezkedéséhez. Bukarest egyik legtekintélyesebb bórnyagykereskedőjének iniciatívájából a regáti bórnyagyárak és nagykereskedők között tárgyalások indultak meg, amelyek során elhatározták, hogy az erdélyi szervezet mintájára és azal kapcsolatosan megalakítják a Hitelezői Védegyelet regáti tagozatát.

Redacția ziarului „Ardealul Economic” in VIENA: Bela Benczel, Wien, IV. Schönburg Strasse No. 36, etajul I.

Impunerile fiscale pe 1929

Instrucțiunile Ministerului de Finanțe

Se aduce la cunoștința generală că termenul de predarea declarațiilor de impuneri pe anul 1929 începe la 1 Ianuarie 1929 și expiră la finele acestei luni (31 Ianuarie 1929).

Acest termen pentru marile întreprinderi se prelungește până la 15 Februarie, iar pentru societățile anonime până la aprobarea bilanțului de către adunarea generală, care însă nu poate trece de 30 Aprilie 1929.

Se atrage atențiunea celor obligați la facerea declarațiilor că nu se vor mai acorda alte termene peste cele mai sus prevăzute.

Implinirea drepturilor Statului pentru anul 1929, pe trimestrul Ianuarie și Aprilie, până la stabilirea impunerilor de către prima instanță — Comisiunile anuale — se va face cu titlul provizoriu în condițiunile art. 5 din legea contribuțiilor din 15 Noiembrie 1827.

Cum se fac Declarațiunile?

Declarațiunile se fac:

a) Pentru impunerea veniturilor din comerț, industrie, profesiuni și alte ocupațiuni necomerciale, pe formularul No. 4, iar pentru societăți anonime și pentru comercianți și industriași cari au registre în regulă și bilanț întocmit, pe formularul No. 4 bis;

b) Pentru impunerea venitului global pe formularul No. 5;

c) Locuitorii satelor fac aceleași declarațiuni pentru impunerea venitului global, însă acei săteni cari au avut în anul 1928 un venit sub 10.000 lei nu vor mai face declarațiuni pe formularul No. 5. (A se vedea titlul: Dispense, de mai jos);

d) Proprietarii de imobile urbane, potrivit art. 4 al legii din 15 Noiembrie 1927, sunt obligați, dacă venitul imobilelor lor a sporit în cursul anului cu mai mult de o pătrime, se în-cunoștințeze în scris circumscripția de percepere locală — dela data sporirii — contrariu sunt în contravenție.

Pentru anul 1928, excepțional, acei cari sunt în situația arătată, fără să fi făcut încunoștințările în termenul cerut de lege, pot face acele încunoștințări până la finele lunii Ianuarie 1929, în care caz nu vor mai fi supuși sancțiunilor legii.

Declarația se va face pe hârtie simplă fără timbru.

Formularele No. 4, 4 bis și 5 se pot procura dela percepții.

Se menționează că aceste declarațiuni trebuiesc completate cu toate datele prevăzute în formular, căci altfel ele se consideră incomplete și declarații cad sub sancțiunile prevăzute pentru cei ce nu dau declarații.

Instrucțiunile pentru întocmirea și predarea declarațiilor se găsesc pe acele formulare.

Ce se declara?

Veniturile din imobile, fie ele proprietăți agricole, fie clădiri, fiind impuse de comisiunile de recensământ nu se mai declară decât pentru impunerea venitului global, trecându-se în declarațiunile No. 5 veniturile așa cum ele se găsesc așezate pentru impozitele elementare.

Pentru imobilele neimpuse încă — declarația trebuie dată pentru așezarea impozitului elementar, folosindu-se formularul No. 3, iar pentru global în declarația No. 5, se va arăta locul unde se află situat imobilul cu indicația că e neimpus.

Celelalte venituri impozabile anual se declară astfel cum ele s'au încasat pe anul precedent 1928, după arătările prevăzute în instrucțiunile aflate pe formularele de declarațiuni.

Dacă unele din veniturile cuvenite pe anul 1928, cum sunt dividendele și tantiemele, nu se cunosc, se declară ce s'a încasat în acel an pentru anul 1927.

Scăderile legale din impozite pentru sarcini familiare și sarcini ipotecare, urmează a fi cerute prin declarațiuni, conform art. 66 din lege, deci acei cari nu vor face declarația pierd dreptul la asemenea scăzăminte.

Contribuabilii cari nu pot completa ei însăși declarațiunile, le vor face la percepțiile fiscale unde li se va completa declarațiile de către funcționarii percepției și vor semna după ce vor fi lămurii asupra dispozițiunilor legii.

Dispense

1. Contribuabilul care are venit sub 10.000 lei, în total atât din veniturile sale proprii cât și ale soției sau altor membri ai familiei sale și care le are la dispoziție, este dispensat de darea declarației de impunere la venitul global. Dacă însă are de cerut vre-o scădere legală din impozitele elementare, pentru sarcini ipotecare sau familiare cari se acordă anual, va trebui să facă cererea tot pe formularul de declarații No. 5.

Scăderea pentru micile venituri se va face și fără declarație atât în comunele rurale, cât și în cele urbane.

2. Deasemenea e dispensat de darea declarațiilor pentru venitul global contribuabilul care nu are decât un singur venit din comerț, meserie care să exercită în cuprinsul percepției reședinței sale și pentru care face declarație separată, însă cu condițiunea să menționeze pe declarațiunea făcută pentru acea impunere la impozitul elementar că nu mai are alt venit nici el nici membrii familiei aflați în sarcina sa. Această mențiune echivalând cu declarația pentru global, scăderea pentru membrii familiei se va cere prin declarație la impozitul elementar. Pentru orice alte scăderi din venitul global va face cerere separată pe formularul de declarație No. 5.

Dacă are un venit numai din salariu sau mobilier, va face declarație pe același formular (model No. 5.)

Se atrage atențiunea contribuabililor cari au venituri din salarii că nu se vor considera complete acele declarații dacă nu vor fi însoțite de adeverința model No. 19, relativă la salariile, îndemnizațiile, fie în bani, fie în natură, etc., primite în anul 1928, completată de cei ce au plătit asemenea venituri. Aceste adeverințe se găsesc la percepții și administrațiile financiare.

3. Contribuabilul al cărui venit impozabil, fie global, fie elementar, judecat după cel din anul precedent, e același ca și în anul anterior și dacă nu are nici un scăzământ de cerut și nu și-a schimbat nici reședința, nici nu și-a modificat felul întreprinderii sau al profesiunii, poate să nu mai facă declarațiune, și în acest caz se presupune că a menținut declarația din anul precedent în ce privește veniturile, nu însă în ce privește scăderile pentru sarcini familiare sau pentru datorii ipotecare ori chirografare pentru cari se cere dovezi în fiecare an. Deci, spre a obține pe anul 1929

aceleași scăderi, trebuie să facă declarație și să aducă acele dovezi la efectuarea impunerii când va fi citat.

(A se vedea paragraful 172 b) din instrucțiunile oficiale).

De această dispensă nu pot beneficia cei obligați la ținerea registrelor comerciale și la încheierea bilanțului întrucât cifrele din registre nu pot fi aceleași ca în anul precedent și deci veniturile, în tot cazul, diferă.

Sancțiuni

Contribuabilii cari nu se află în condițiunile de dispensă sus prevăzute sau ale căror venituri s'au modificat și nu vor face declarațiile de impunere în termen sau le vor face incomplete, vor fi supuși din oficiu

și li se vor aplica amenziile prevăzute de art. 976 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Stabilirea impunerilor

Impunerile se vor efectua la percepții în zilele cari se vor publica și afișa la localurile percepțiilor.

Contribuabilii cari au făcut declarațiuni vor fi citați.

Cei impuși din oficiu nu se citează.

Contribuabilii vor trebui să fie prezenți la impunere cu actele și registrele ce au a prezenta în zilele în cari vor fi citați, iar cei ce nu se citează vor trebui să se prezinte în zilele publicate; aceasta în interesul lor, spre a nu se comite erori.

A româniilor bõripar és bõrkereskedelem 1928 évi mérlege

Irta: Bergner Dezsõ nagykereskedõ

Ha visszatekintünk az 1928-as évre, sajnos nem sok jót jegyezhetünk fel az év eseményeirõl. Általánosságban visszaesést konstatálhatunk forgalom tekintetében, legfõképen talpáruban. Ez a cikk az iparban már évek óta a legélesebb verseny tárgyát képezte, amely 1928-ban érte el csúcspon-tját.

Az árak ennél a cikknél kb. 5—10 %-kal estek a múlt évi árakhoz viszonyítva és annyira alacsonyak, hogy ma már ugyszólván

sem a gyáros, sem a nagykereskedõ nem keres mellette.

Tény, hogy a vásárló közönség sem tud magas árakat fizetni, miután vásárló ereje a lehető legalacsonyabb fokra esett és ez is nagyban hozzájárult ebben az évben az árak lemorzsolódásához.

Nagyobb érdeklõdés az olcsóbb minõségû áruk iránt volt,

amíg a jobb szortimentek és gyártmányok sokkal kisebb méretben képeztek kereslet tárgyát. A nagy versengés következtében a gyárosok redukálták üzemeiket és

ma sokkal kevesebb talpárut termelnek, mint az elõzõ években.

Nagy készletek sehol sem találhatók és valószínű, hogy az árak sem fognak tovább lemorzsolódní.

Felsõbõrben jobb volt az üzlet. A chromeszerzési felsõbõrök, ugymint: marhabox, mastbox és borjibox egész éven át élénk kereslet tárgyát képezték jó árak mellett. Ugyanakkor, amikor talpgyártással majdnem minden bõrgyár foglalkozik,

boxbõrt csak néhány üzem állít elõ és ezek közül is csak igen kevesen készítenek jó árut.

Ennek tulajdonítható, hogy az árak ezeknél a cikkeknel nem estek, sõt a jobb gyártmányok ára ma magasabb, mint az év elején volt.

A vegetabilis cserzési felsõbõrök ára nagyjában változatlan volt egész éven át. Nagy készletek sehol sem voltak, miután

az elmúlt évek tanúságain okulva csak kis mennyiségeket dolgoztak fel a timárok.

akik a vegetabilis cserzési felsõbõrök készítésével foglalkoznak.

A cseres bõlésbõrök állandóan keresett cikk volt, nagy készletek ebben sem voltak feltalálhatók. Az árak nagyjában változatlanok voltak egész éven át. A nyár folyamán volt átmenetileg kis áresés, az õsszel viszont kissé megerõsödtek az árak.

A chromeszerzési bõlésbõrök iránt világos színekben a tavasz és nyár folyamán volt élénk érdeklõdés.

Talpélés célokra a külföldi kipsz-talpélés helyét kezdte lassanként a belföldön készülő talpélésnyak és hasszél elfoglalni,

amely jelentékenyen olcsóbb, mint a külföldi áru és vám sem terheli.

Az importcikkek száma rendkívül mecsappant. Fekete és színes box jóformán nem is jött be az országba. Az év elején még importáltunk külföldi színes boxot, a belföldi gyártmányok rohamos javulása folytán azonban ez a cikk is kezd teljesen kiszorúlni. Vegetabilis cserzési felsõbõr és talpáru természetesen egyáltalában nem jön be. Fekete chevreauxban állandóan volt kereslet és

igen sok jó gyártmány és jó szortiment kelt el.

A divatszínû chevreaux jó szortimentekben a tavasszal és a nyár folyamán nagy mennyiségben kelték el. Ez a cikk

tavaly óta cca 25%-kal drágult a beszerzési forrásnál.

Barna chevreaux középszínekben állandóan keresett cikk volt.

Fekete lackban fõként Heyl és Sterling lackchevreaux kelt el, míg színes áruban inkább a könnyû marhalackot keresték.

A külföldi cikkekben nem volt lényegesebb árhullámzás, csak a divatszínû chevreauxnál.

A belföldi ipar helyzetére jellemzõ, hogy

elmúlt évfolyam Erdélyben három gyár bezúntette üzemét, az egyik legnagyobb boxbõrgyár pedig fizetésképtelen lett.

A kereskedõk sinesenek jobb helyzetben, mert míg az év elején csak szorványosan fordultak elõ fizetésképtelenségek, addig az õsz folyamán Nagyváradon, Aradon, Temesváron és Gyulafehérváron egymásután tíz cég került nehézségek közé, késõbb pedig teljesen meg is szüntek. Ezenkívül voltak még kisebb helyeken kevésbé jelentékeny cégösszeomlások.

Az elmúlt üzleti év tehát

a depresszió jegyében zajlott le,

sok bajjal, nyomott árak és nagyobbára kedvezõtlen idõjárás mellett. Reméljük azonban, hogy az elkövetkezõ évben a stabilizáció és egy új, jobb vámtörvény mellett jelentékeny javulás fog bekövetkezni a bõrszakmában amely a gazdasági nehézségek folytán súlyos válságba került.

A vállalatok és részvénytársaságok legkésőbb április 30-ig kötelesek beadni az adóvallomási ivateket

A pénzügyminiszter rendelete az adók összeírására

A pénzügyminisztérium rendelete alapján a kolozsvári pénzügyigazgatóság ma tette közzé az 1929 évi adóbevallásokra vonatkozó hirdményét. Eszerint az adóbevallások benyújtásának határideje január elsejével kezdődik és január 30-ikával ér véget.

A nagyobb vállalatok február 15-ig, a részvénytársaságok pedig mérlegeiknek a közgyűlés által való jóváhagyásáig, legkésőbb azonban április 30-ig kötelesek az adóvallomásokat benyújtani.

A megállapított határidőkön túl a pénzügyminisztérium semmiféle címen nem fog újabb haladékot engedélyezni.

Az évi adókiadó bizottságok működésének megkezdéséig is, az államnak joga van átmenetileg behajtani az 1929. év első negyedére járó adókat.

Kinek milyen deklarációt kell beadni?

Az adóvallomások kitöltésére vonatkozólag a miniszteri utasítás a következőket tartalmazza:

A kereskedelem, ipar, szabadfoglalkozás és más nem kereskedelmi pályák üzéséből származó jövedelmeket magánosok és kiskereskedők, kisiparosok a 4. számú blankettán, a részvénytársaságok és a rendszeres könyvvezetésre valamint mérleg összeállításra kötelezett nagyipari és nagy kereskedelmi vállalatok a 4.-bis számú blankettával vallják be.

A globális adók bevallására az 5. számú blanketta szolgál.

A falusi lakosság ugyanazon a blankettán vallja be összes jövedelmeit, kivéve azokat, akiknek 1928-ban 10 ezer lejnél kevesebb jövedelmük volt. Ezek ugyanis csak a 4. számú deklarációt kötelesek kitölteni, minthogy más jövedelmük nincsen. A városi ház- és ingatlan tulajdonosok, amennyiben ingatlanuk jövedelme az elmúlt évben 25 százaléknál nagyobb mértékben gyarapodott,

kötelesek a jövedelem gyarapodásától számított egy hónapon be-

lül írásban bejelenteni az illetékes adóhivatalnál a jövedelemben beállott változást.

Az elmúlt évre vonatkozólag a pénzügyminisztérium kivételesen megengedi, hogy akik ezt a bejelentést idejében elmulasztották megtenni, január végéig mentesülnek a kihágással járó következmények alól.

Hogyan kell kitölteni a bevallási ivateket?

Az utasítási részben a pénzügyminisztérium hirdménye felvilágosítással szolgál arról, hogy mit kell a deklarációban bejelenteni. Az ingatlanokból eredő jövedelmeket, akár mezőgazdasági ingatlanról, akár épületről van szó, minthogy azokat az összeírás alkalmával meg adóztatták csak a globális adóra vonatkozó deklarációban kell feltüntetni. Az adóval még meg nem rótt ingatlanokról a 3. számú deklarációt kell kitölteni, az egyenesadó kivétele céljából, viszont a globális adóhoz az 5. számú deklarációt kell felhasználni, amelyben fel kell tüntetni, hogy hol fekszik a kérdéses ingatlan és azt, hogy még nem volt megadóztatva.

Az évente adózás alá eső egyéb jövedelmeket úgy kell bejelenteni, amilyen mértékben azokat az adózó bevételezte, vagy pedig amilyen mértékben az 1928. évre ezentul kell még bevételeznie.

Amennyiben az 1928-ra járó jövedelmek, mint például az osztalékok és tantiemek, még nem ismeretesekek, az 1927. évben felvett jövedelmeket kell bevallani.

A családi terhek és jelzőlog tartozások címén járó törvényes adócsökkentéseket a deklarációkon kell kérni, mert ellenkező esetben az adózó elveszti az adócsökkentés kedvezményéhez való jogát

A hirdmény további része arról szól, hogy kiknek nem kell deklarációt beadniük. Így például a 10 ezer lejnél kisebb évi jövedelmes adózónak nem kell globális adóvallomást beadnia, csak akkor, ha az egyenes adóból kér csökkentést. Ugyancsak

mentesítve van a globális adóra vonatkozó deklaráció kitöltése alól az, akinek a lakóhelyén illetékes adóhivatal területén csak egyetlen jövedelmet hajtó foglalkozása van, amelynek jövedelméről külön deklarációt tölt ki. A deklarációban azonban fel kell tüntetni, hogy a bevallott jövedelem kivül más kereset nincsen. Az esetleges adócsökkentéseket ugyan ezen a deklaráción kell kérni, ha azok családi terhek címén járnak, míg egyéb csökkentést az 5. számú deklaráción kell kérni.

A fizetéses alkalmazottak adóvallomása

A fixfizetéses adózók kötelesek adóvallomásukhoz egy 19. Md. jelzésű

igazolványt csatolni, amelyben a munkaadó köteles feltüntetni mindazokat a készpénzben, vagy természetben kifizetett béreket és egyéb járandóságokat, amelyeket az adózó fél 1928-ban felvett. Ezeket az igazolványokat az adóhivataloknál és a pénzügyigazgatóságoknál lehet meg szerezni ingyen.

Azok az adózók, akiknek bármilyen forrású jövedelme az előző évihez képest nem változott és ha nem akarnak adócsökkentést kérni, valamint sem lakóhelyüket, sem foglalkozásukat nem változtatták, nem kötelesek deklarációt beadni. Ez az intézkedés nem vonatkozik azonban azokra a vállalatokra és cégekre, amelyek rendes könyvvezetésre vannak kötelezve.

Az „Agronomul“ Biztosító Intézet nem az egyezményes Biztosító Társaságok Kartellszövetségéből, hanem csak a Jégkartellből lépett ki

Az 1929. évi kampányra is megalakult Romániában a „Poól“

Lapunk karácsonyi számában röviden hírt adtunk arról, hogy az egyezményes biztosító társaságok megtartották rendkívüli értekezletüket, amelynek kapcsán az „Agronomul“ biztosító intézet bejelentette a jégkartellből (Poól) való kilépését. Nyomdatechnikai hiba folytán értelemzavaró hiba esuzott be tudósításunkba és azt a látszatot keltette, hogy az „Agronomul“ az egyezményes biztosító társaságok kartelljéből lépett volna ki. Kötelességünknek tartjuk rektifikálni ezt oly értelemben, hogy

az „Agronomul“ a kartellből nem lépett ki

és a rendkívüli értekezleten ez a probléma fel sem merült. A kartell, mint olyan, régi tagjainak teljes összességében és változatlan összetételben működik továbbra is, mindössze csak az Uránia Biztosító lépett ki, amely az elmúlt év elején csatlakozott a kartellhez.

A rendkívüli közgyűlésen a „Poól“ az idejéig kampányra is megalakult és ebbe a kartellszövetségbe nem lépett be az Agronomul Biztosító, mintán a „Poól“ feltételeinél kedvezőbb viszontbiztosítási szerződést sikerült kötnie.

Ez a körülmény az Agronomul helyzetét a biztosítók kartelljében semmivel sem változtatja meg. Mindössze csak annyi eltérés történt, hogy míg a jégkartell tagjai a jégbiztosítási ügyletek intézésére közös irodát tartanak fenn, az „Agronomul“ biztosítóintézet a jégüzletet önállóan vezeti le és a károk likvidálását is saját kárbeesőivel végezteti.

Rezultatul licitației de trunchiuri de fag

Zilele aceste s'a ținut la C. F. R. licitația pentru 10.000 m. trunchi de fag.

Au intrat următoarele oferte:

Soc. pentru Exploatarea și comerț de lemn Satu Mare a oferit 5.000 m. cu un preț de 625 lei.

D. N. Sziklás Brașov oferă o cantitate de 5000 m³ cu prețul de 690 lei.

Firma Haber din T. Jiu oferă 1000 de m³ cu 788 lei.

Firma ing. Mazolie a oferit 5000 m³ cu 985 lei

Calea ierată are nevoie de trunchiuri pentru a putea pune în funcție undele din întreprinderile sale proprii de traverse.

ASTRA

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S.A.

Capital Social Lei 420,000.000 deplin vărsat.

UZINELE IN ARAD

Butoaie din tablă vopsită sau galvanizată dela 50—800 litri capacitate, pentru transportul produselor petrolifere, uleiurilor, spirtului, carbidului, etc. sudate electric după procedeele cele mai noi și încercate sub presiune.

Livrabile prompt in depozit.

Pentru oferte a se adresa Direcțiunei Uzinelor, Arad.

Csehszlovákiában tartósan kedvezőbbek a gazdasági viszonyok, mint a szomszédos államokban

Kedvező eredményekkel zárta évvégi mérlegét Csehszlovákia ipara, kereskedelme és pénzügyi élete — Amíg Romániában egyre súlyosabbá válnak a gazdasági viszonyok, a szomszédos Csehszlovákia biztosan halad a teljes gazdasági konszolidáció felé — Szomorú izelítő azoknak, akik tíz éven keresztül kormányozták Romániát

Dr. Basch egyetemi tanár, a Prager Presse újságot szerkesztő, részletesen foglalkozik Csehszlovákia gazdasági helyzetével. Az évvégi jelentésekből megállapítható, hogy

1928 Csehszlovákia gyáriparának legtöbb ága számára meglehetősen jó év volt.

Igy nem teljesedtek be azok a jóslatok, amelyek az elmúlt év küszöbén a konjunktúra letörését jelentették be és ezt a jóslást azzal indokolták meg, hogy megkezdődött a németországi konjunktúra ellanyhulása is. Azt látjuk, hogy

Németország gazdasági fejlődése sem vezet válsághoz, csak a gazdasági aktivitás fokát vált kisebbé

és hogy Németországban csak bizonyos ipari ágakban, nem pedig az egész gazdasági életben állott be depresszió. Csehszlovákia gazdasági helyzetének megítélésénél két szempontot kell figyelembe venni. Mindenekelőtt azt, hogy

a gyáripar egyes ágainak hasonló fejlődését csak nagyon ritkán fog lehetni megállapítani,

mert vannak bizonyos gyáripari ágak, amelyek fejlődése a világpiaci helyzettől függ, másrészt

alaposan meg kell vizsgálni a bel- és a külföldi piacok fölvevőképességét,

hogy a múltból a jövőre következtetéseket vonhassunk le. Ilyen alapon vizsgálat után megállapíthatjuk, hogy

Csehszlovákia gazdasági fejlődésében az elmúlt év a legkedvezőbbek közé tartozott.

A jövő megítélésében súlyt kell helyezni arra, hogyan fognak alakulni a viszonyok a pénzpiacon. Ettől függ ugyanis a hosszabb lejáratú és magas aktivitás lehetősége. Hangsúlyozza, hogy

Csehszlovákiában tartósan kedvezőbbek a gazdasági viszonyok, mint a szomszédos államokban.

és a pénzpiacnak az utóbbi hónapokban való feszültsége ellenére sem az a látszat, hogy a pénzpiacon olyan feszültség fog beállni, amely veszélyeztetné a további gazdasági fejlődést. Egy további kérdés, hogyan fog alakulni az építkezési mozgalom. Különböző tünetekből arra lehet következtetni, hogy

az új éven is élénk lesz az építkezés,

ha nem is fog fölvenni olyan dimenziókat, mint 1928-ban. Ha a pénzpiacon, különösen pedig a hosszulejratú kölcsönök kérdésében valamennyire kedvező marad a helyzet, ami nemcsak Csehszlovákia gazdasági és pénzügyi politikájától függ, hanem a nemzetközi pénzpiac fejlődésétől is, úgy

további jelentős szükségletek és nagy beruházások lehetősége fog mutatkozni, ami a gyáripar to-

vábbi foglalkoztatását fogja biztosítani.

A gyáripar egyes ágainak helyzete attól függ, hogyan alakulnak a viszonyok a világpiacokon. A gyapotipar számára az elmúlt év nem volt kedvező, ugylátszik azonban, hogy ebben a vonatkozásban az újév kedvező fordulatot hoz.

Európa gazdasági élete az elmúlt évben jelentős haladást tett előre, a világkereskedelm növekedésében, a vásárló erő emelkedik,

ugyhogy az új évre is ugyanezt az alapirányzatot lehet jósolni.

Ugyancsak eklatánsan rávilágít Csehszlovákia gazdasági helyzetére a csehszlovák Nemzeti Bank jelentése, amelyet most tett közzé Csehszlovákia gazdasági viszonyainak novemberben és december közepéig tapasztalt alakulásáról. Eszerint

a pénzpiac alakulása normális, a rövidlejratú kölcsönök kamatlába azonban bizonyos mértékben megszilárdult,

ami részben az évvégi ultimóval, részben pedig a nemzetközi pénzpiac alakulásával van összefüggésben. A prágai értéktőzsdén jegyzett értékek árfolyamai lassu visszafejlődést mutatnak. A pénzpiacon a legutóbbi ultimó alkalmából

a napipénzkamat 5 és egynegyed-ről 6 százalékra emelkedett.

Az államkölcsönök átlagos jövedelme novemberben és december elején 5,7 százalékban stabilizálódott. Az osztalékpapírok piacán december 14-én 142,8-ra fejlődött vissza az értékpapírok árfolyam indexe; a november 30-iki 144,2-es indexel szemben.

Ami a csehszlovákiai gyáripar foglalkoztatását illeti, abban novemberben és december közepéig nem állott be változás.

Az egyes elszigetelt eltolódásoknak főleg időnyjellege van. A cukorkampány nak kisebb volt a terjedelme, a malátatermelés burkolt elhelyezési válsággal küzdött,

a malmok általában jól vannak foglalkoztatva,

a nagymalmok azonban a külföldi piacok részbeni elvesztése miatt panaszkoznak. A széntermelésben kisebb visszafejlődés mutatkozik, aminek részben az enyhe időjárás, részben pedig az az oka, hogy

a kampánytermelés már előbb beszerezte szénszükségletét.

Ennek ellenére a kőszéntermelés alig fejlődött vissza és továbbra is nagyobb a tavalyinál. Az építési ipar foglalkoztatása a kedvező őszi időjárásra való tekintettel továbbra is jó volt.

A jövő évre meglehetősen nagy építkezési mozgalommal lehet számolni,

annnyira, hogy egyes építési iparágak kibővítésére, illetőleg koncentrációjára is szükség lesz. A textilipar helyzetét a fejlődés egyenlőtlensége jellemzi, a gyapotipar és a gyapjúipar

helyzete azonban helyenként rosszabbodott.

Az ipari börgyárak átlagos foglalkoztatást jelentenek, ezzel szemben a cipőipar és a kezyüipar foglalkoztatása jó. A faipar, különösen pedig a fűrésztelepek foglalkoztatásának gyöngesége idényszerű jelenség, ami a faipar egyéb ágaiiban nem jut kifejezésre.

A bútortipar majdnem mindenütt el van látva rövidlejratú megrendelésekkel.

A papirgyártástól kedvező jelentések futnak be, Csehszlovákia papiriparának teljesítőképessége már megközelíti a háború előtti nívót.

A szlovenszói faipar és fatereskedelem is kedvezően zárta 1928. évi mérlegét. Az év elején fölállított prognózisban senki sem esalódott.

A gazdasági élet konszolidálódása Szlovenszókban meghozta a termelés és a szükséglet természetes viszonyának kialakulását,

ugyhogy ebben a vonatkozásban rendkívül ingadozásokra alig lehet számítani. Ez az év Szlovenszók fagazdaságában nagy problémákat állított az érdeklődés homlokterébe, ezek nagyrészt azonban a jó üzleti viszonyok ellenére megoldatlanul viszik át a faipari érdekeltségek a jövő évre.

belföldi piac fölvevőképességének fokozódása volt ennek az évnél legfeltűnőbb jelensége.

E gazdasági szempontból rendkívül öröndetes tény az építési tevékenység föllendülésére lehet visszavezetni. Az új épületek adókedvezményéről szóló törvényt ugyan az 1929. évre is meghosszabbították, de a törvényjavaslat tárgyalásánál elhangzott parlamentari vitákból arra lehet következtetni, hogy csak átmeneti konjunktúráról van szó.

Szlovenszók fapiaca a belföldi piac stabilizálásától és az árak nivellálásától még távol áll.

A szlovenszói faipar egy másik problémája a Németországba való gömbfakivitel. Bár 1928-ban Szlovenszókban Németországba irányuló gömbfakivitel kisebb volt, mint 1927-ben,

a német fölvevő terület még mindig a legjelentősebb Szlovenszók gömbfapiaca számára.

E fontos nyersanyag kivitele következtében akadály gördült Szlovenszók gazdasági életének iparosítása elé. Ezzel összefüggően attól kell tartani, hogy Szlovenszók fűrésztelepei és fafeldolgozó ipara a dezindustrializálás következményeképpen vissza fog fejlődni.

Szlovenszók faiparában évek óta nincsenek nagyobb beruházások, a faipari vállalatok műszaki berendezését nem modernizálják és nagyobb iparvasutakat nem építenek.

A nyersanyag-szükséglet fedezésének nagy-gondjai közepette Szlovenszók

ipari vállalatai nem bírják el a beruházásokat, viszont a faipar modern fejlődése az állami üzemekben egyre jobban előtérbe nyomul. A gömbfakivitel visszafejlődésével Szlovenszókban belátható időn belül nem lehet számolni. A lengyel kereskedelmi szerződési tárgyalások elluzódása, valamint a fa-provizorium megszüntetése következtében attól kell tartani, hogy

Németország fűrésztelepei teljes, egészükben a szlovenszókai gömbfára fogják vetni magukat és Szlovenszók gömbfakivitele olyan arányokat fog ölteni, mint 1927 első felében, amikor Szlovenszókól háromszor annyi gömbfát exportáltak, mint fűrészelt fát.

Szlovenszók egyes vidékein a fűrésztelepeknek nagy nehézséget okoz nyersanyag beszerzésénél a gömbfakivitel emelkedése. A legutóbbi időben előfordult, hogy egy állami felügyelet alatt álló testület gömbfakészletét nem az erdő mellett fekvő fűrésztelepnek adta el, hanem egy közvetítő-kereskedőnek, aki a gömbfát exportálta, bár ez a fűrésztelep ugyanazt az árt ajánlotta a fáért. Az állami erdőgazdálkodás, valamint az állami fűrésztelepek ugyancsak nagy versenyt jelentenek Szlovenszók faiparának és fatereskedelmének.

Ma már nem tartozik a fantázia világába az a készülő esemény, hogy *az állam külföldi mintabörpincék mintájára a külföldön faraktárakat akar felállítani.*

Csehszlovákia győző állam, akárcsak Románia. A két ország szomszédos és épen ezért a konszolidáció felé tett eredményes lépések össze hasonlítása megdöbbentő ténymegállapításokhoz vezetné a józanul gondolkodó közgazdászt.

Mert valóban kétségbeejtő, hogy akkor, amidőn a szomszédos Csehszlovákia ipara, kereskedelme és pénzügyi élete a legegészségesebb prosperitás jegyében zárta évvégi mérlegét, Románia gazdasági élete tíz év fordulóján fekete számokat regisztrál és segítségért kiált azokhoz, akik a konszolidációt tíz év óta hirdetik.

Demisiile dela Camera de Comerț din București

Ministerul de industrie și comerț a primit demisiunile d-lor D. Nițulescu și Th. A. Theodoru din funcțiunea de secretari ai camerei de comerț și industrie din București.

A magyar hitelezők sürgetik a háború előtti és régi koronaköveteléseik elszámolását

A háború előtt és általában a régi osztrák-magyar koronában keletkezett oly követelések és tartozások elszámolását, amelyek a magyar és utódállambeli polgárok között állanak fenn, részben a békeszerződés, részben pedig pénzügyi egyezmények szabályozták.

A pénzügyi egyezmények végrehajtása azonban még nem történt meg és azok a magyar hitelezők, akiknek jugoszláv, román vagy csehszlovák állampolgárokkal szemben van követelésük, még mindig nem tudtak azoknak elszámolásához jutni. Az érdekelt hitelezők most az érdekképviseltek útján a pénzügyminiszterhez akarnak fordulni, hogy követeléseik behajtását sürgessék.

Numărul societăților autorizate din Ardeal și Banat

Numărul exact al societăților autorizate în Ardeal și Banat este:

Numărul	Capitalul	Numărul	Capitalul
Transilvania 1112	8,463,676,253	b) Societăți comerciale și diverse	
Banat 397	2,806,760,500	Transilvania 197	528,903,903
1509 L. 11,270,436,978		Banat 73	256,031,850
			270 L. 784,935,758

Din acestea sunt:

a) Societăți industriale		c) Bănci și instituții de economie și credit	
Transilvania 487	5,283,930,070	Transilvania 428	2,650,842,275
Banat 153	1,721,954,500	Banat 171	828,774,375
	640 L. 7,007,884,570		599 L. 3,478,615,650

Acest capital pe grupuri de industrie, în Ardeal și Banat, se repartizează astfel:

GRUPURILE DE INDUSTRII	TRANSILVANIA		BANATUL	
	Nr. soc.	Capital	Nr. soc.	Capital
Industria mecano-metalurgică	44	1,194,570,000	11	826,000,000
„ lemnuși	120	590,523,470	18	122,400,000
„ chimică	34	252,525,000	15	74,500,000
„ alimentară	65	431,515,000	44	268,612,000
„ textilă și confecțiuni	46	409,954,500	28	241,950,000
„ pielăriei	28	209,620,000	6	70,000,000
„ ceramică	52	283,920,000	17	54,230,000
„ hârliei și arte grafice	36	206,115,000	4	16,000,000
„ construcțiilor	9	18,300,000	5	16,262,500
Centrale electrice	21	115,082,100	2	8,000,000
Industria minieră	29	1,188,360,000	3	24,000,000
Industria diverse	1	1,000,000	—	—
Societăți de căi ferate particulare	2	382,445,000	—	—

Sporurile de Capital

Prosperitatea acestor societăți reese din sporurile de capital. Din 1923 și până acum capitalul lor a fost sporit cu 5 miliarde 856 945.225 lei. La încheierea anului 1922 capitalul total al întreprinderilor din Ardeal și Banat a fost de 6 miliarde 443,897,783 lei.

Sporurile de capital se repartizează astfel:

SOCIETĂȚILE INDUSTRIALE ȘI-AU URCAȚ CAPITALUL	
în Ardeal	2,356,499,550 lei.
în Banat	527,717,550 lei.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI DIVERSE

în Ardeal 202,026,420 lei,
în Banat 122,541,500 lei.

IAR BĂNCILE ȘI INSTITUȚIILE DE ECONOMIE ȘI CREDIT

în Ardeal 1,968,910,650 lei,
în Banat 679,449,525 lei.

După cum vedem sporurile de capital au fost mai ales în întreprinderile industriale. Vin apoi băncile și institutele financiare.

După acest aspect general al vieții economice din Ardeal și Banat să examinăm acum și activitatea industriei și comerțului.

Felemelték az osztrák beviteli vámtarifát

Mennyivel emelkedett az élőállatok importvámja Ausztriában — Romániára nézve nem hátrányos az új vámdíjszabás — Itató kutak biharpüspöki határállomáson

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” nagyváradi szerkesztőségétől

Szerdán délután távirati értesítés érkezett Nagyváradra, amely közölte, hogy

az osztrák kormány január elsejével felemelte a beviteli vámdíjakat és különösen jelentékeny emelést eszközölt az élőállat és a hus importjánál.

Köztudomásu, hogy Ausztria hűsülését a romániai piac erősen befolyásolja és Románia ebben a tekintetben is vezet mindazon államok között, amelyek Ausztriába és Csehországba élőállatot és húst exportálnak. Éppen ezért az új osztrák vámtarifa, amely különös fontossággal bír a romániai piacra nézve nem is lepte meg a romániai exportöröket, mert a tarifaemelés tervének híre már hetekkel ezelőtt eljutott hozzánk, de

oly nagymérvű emelésre, amint az bekövetkezett, mégsem számítottak.

Az új vámtarifa részletes intézkedései

Az új osztrák vámtarifa szerint az

előállatok vámdíja nagyjából így alakul: hatszáz kilogrammnál kevesebb súlyu ökörnél a beviteli vámdíj éppen kétszeresre lett a réginek, hatszáz kilogrammon felül pedig ötven százalékkal drágult a taksa. A hatszáz kilogrammon aluli élőállatok új beviteli vámdíja a román piacot kevéssé érinti, mert

Romániából leginkább hát mázsnál súlyosabb ökröket exportálnak,

de érzékenyen érinti a jugoszláviai exportöröket, akik tulnyomó részben kevésbé hizott ökröket küldenek az osztrák határon át.

A zsirsértés beviteli tarifáját olyképpen állapította meg az osztrák kormány, hogy

160 kilogrammon felüli súly után egyáltalán nem fizetendő vámdíj, ellenben a 90 kilós és a többi súlyú sertés beviteli díja az eddigi vámdíj megegyezése.

Ugyisint magas a váma a vágott husnak, amelynek exportálását valószínűleg befolyásolni is fogja az új osztrák vámtarifa. Általánosságban azonban a romániai piacot nem sújtja észrevehetően az új osztrák vámtarifa. Tény az, hogy előnyt ugyan nem igen jelent Romániára nézve, legfeljebb Jugoszláviával szemben, ahonnan leginkább, — mint említettük — a 600 kilogrammon aluli ökröket exportálják, amelyek után pedig az eddigi vámdíjtól dupláját kell fizetni. De ha előnyt nem is jelent, megállapítható, hogy a román piacra nézve, amelynek állatjait igen keresi Ausztria, nem hátrul hátrány, különösen abban az esetben, ha

a román kormány a most még hiányzó, de szükséges intézkedések életbeléptetésével fellendíteni törekszik az élőállatexportot

amely Romániának egyik legfontosabb iparága.

Modern állattató kutak a biharpüspöki határállomáson

Mialatt élőállatexportunk fellendítése érdekében a hatóságok részéről ugyszólván teljesen nélkülözük a szükséges intézkedéseket, maguk az exportörök minden lehető elkövetnek ennek az ország egész gazdasági életére oly fontos iparágak felvirágoztatásáért. Egyik nagy áldozatot a másik után hozzák, esakhogy az exportálás minél zavartalanabban történjék és hogy az exportált állat minél kifogástalanabb állapotban érkezék meg rendeltetési helyére.

Prózaian hangzik, de úgy van, hogy

az élőállat exportálásának egyik legfontosabb kelléke az utközben való itatás.

A nyugati államokban már régóta rendkívül nagy gondot fordítanak erre és az egyes állomásokon erre a célra szolgáló kutakat állítottak fel. Nálunk a határállomásokon azonban hiányoztak eddig ezek a kutak és a hiányt nagyon megsínylették az ex-

portálásra szánt állatok. Ez volt a helyzet eddig a biharpüspöki határállomáson is, ahol azonban néhány nappal ezelőtt segítettek ezen az anomálián az egyik legnagyobb erdélyi exportcég a nagyváradi „Birco” Állatforgalmi Részvénytársaság nagy pénzáldozattal nyolc itatókutat épített itt, amelyekből az eddigi vederrel hordás helyett,

hosszu tömlön át eresztik a vizet a vagonokban elhelyezett vályukba,

és az állatok éppen úgy ihatnak a vagonokban, mintha valahol valamelyik gulyakut vályuja mellett volnánk. A biharpüspöki állomáson felállított kutakból az itatás a „Birco” cég egyik tisztviselőjének állandó ellenőrzése mellett történik.

A nem szakember talán fel sem tudja fogni milyen nagy fontosságú van a Birco cég újításának, amely hitatva van a Romániából exportáló élőállatok egészséges állapotát biztosítani és a külföld bizalmát biztosítani az exportra kerülő romániai élőállat iránt.

Gyapjútőzsde alakul Prágában

A prágai terménytőzsde elnöksége a napokban elvi hozzájárulását adta a tőzsde alapszabályainak olyan irányu megváltoztatásához, hogy a terménytőzsdén gyapjukereskedéssel is lehessen foglalkozni. A gyapjútőzsde megnyitásának idejét még nem állapították meg, mivel a prágai terménytőzsde igazgatósága most el van foglalva egy új tőzsdepalota építésével.

A budapesti tőzsde forgalma felére zuhant.

Az elmúlt évben a budapesti értéktőzsde forgalma 544 millió pengőre rugott az 1927. év végi 1065 millió pengőnyi forgalommal szemben. A gazdát cserélő részvények száma 1927. évhez viszonyítva 18 millióról 74 millió darabra fejlődött vissza.

Megalakult a kolozsvári gyáriparosok klubja

Jan. 15.-én nyílik meg ünnepélyes keretek között kolozsváron a gyáriparosok klubja.

A megnyitón valószínűleg Lázár Popescu iparügyi vezérigazgató és Mircea iparügyi szenátor az UGIR vezérigazgatója is részt fognak venni.

Magyar Általános Hitelbank

romániai fiókjai:

Oradea-Mare, Braşov, Timişoara.

Exportul de cereale a României își încheie cu deficit bilanțul din anul 1928

Situația deplorabilă a agriculturii — Producția deficitară — Urmările impozitelor și taxelor exagerate — Concurența statelor exportatoare — Suctuația sensibilă ale prețurilor

Bilanțul comerțului mondial de cereale și, în special, la noi în țară, se încheie cât se poate de nefavorabil.

Criza financiară și lipsa de credite eține precum și anii cu recolte agricole slabe, care s'au succedat, au agravat și mai mult situația producătorilor și comercianților noștri de cereale.

Comerțul de cereale aproape că nu există și puținele case de export serioase, aproape nu-și pot acoperi cheltuielile de întreținere.

Insolvențele agenților, comisionarilor și speculatorilor, care se încheie cu această branșă, de ani de zile, au provocat o neîncredere generală, fără de care comerțul de cereale este aproape imposibil în țara noastră, unde nu toată lumea este destul de scrupuloasă în executarea obligațiilor contractate.

O producție deficitară

În timp ce țara noastră n'a putut să ajungă la producția agricolă antebelică, constatăm progresele considerabile, în această direcție, făcute de vecinele noastre Bulgaria, Serbia și Ungaria ca țări exportatoare.

Nu mai vorbim de Statele Americii de Sud și de Nord, care toate, pe lângă ofensiva agricolă cu tendința protectoră pentru țările de import,

contribuie la îngreunarea situației agriculturii și comerțului nostru de cereale.

Cu o producție agricolă de grâu peste nevoile consumului mondial, lupta pentru plasare excedentelor țării exportatoare

devine încă și mai greu pentru o țară ca a noastră, lipsită de mijloace tehnice moderne pentru cultivarea pământului,

pentru transportul și înmagazinarea produselor agricole și de creditele necesare punerii în valoare a acestor produse.

Impozite și taxe exagerate

Și cu toate aceste lipsuri și neajunsuri, produsele noastre mai sunt gravate de povara impozitelor și taxelor de export, astfel că nici nu ar putea intra în luptă egală de concurență, nici chiar cu proveniențele vecinilor noștri.

Sperăm că

eforturile noului guvern nu vor tinde numai la intensificarea producției agricole prin măsuri chibzuite, ci se vor folosi toți factorii economici

spre a se putea îndruma aceste resurse naturale ale solului nostru spre o valorificare rentabilă.

Comerțul de export trebuie să fie liber, descătusat de taxe prohibitive, și stimulat prin concursul Statului.

Infățișat astfel înăuntrul și în afară, și prin încurajarea inițiativelor particulare în toate direcțiile, comerțul de export nu va întârzia de a re-

stabilii bilanța economică, spre câștigul general al țării.

Exportul cerealelor

După datele oficiale s'a exportat din țară, dela 1 Ianuarie până la 31 Octombrie a. e., în vagoane de 10.000 kgr.:

2540 grâu, 2545 secară, 15.443 porumb, 35.000 orz față de 120.000 vg. grâu, 25.000 secară, 150.000 porumb și 65.000 orz,

exportul anual mediu al anilor cu recolte normale în anii antebelici și numai din vechiul Regat.

Dacă socotim că cifra exportului de cereale reprezenta înainte de război circa 700 milioane lei aur sau circa 25 miliarde lei de

astăzi pentru vechiul Regat, ar

Concurența de piețele consumătoare

Odată cu sporirea progresivă a producției agricole, atât în țările de export, ca și în cele de import, se naște o concurență nebună pentru plasarea disponibilităților prisosite pe piețele de consum. Acestea

nu pot fi însă câștigate decât prin calități și prețuri mai convenabile.

Nu ajunge numai să producem mult, ci

trebuie urmărite de aproape măsurările proveniențelor străine în concurență cu noi, dacă dorim să tragem foloase reale de pe urma resurselor noastre naturale.

Constatăm că prin mărirea teritorială a țării, n'am obținut și o sporire a producției, ci mai mult una a consumului intern, care se acoperă din vechiul Regat și parte din Dobrogea nouă, fiindcă Basarabia, care ar fi trebuit să producă aproape atât ca România dinainte de război, n'a contribuit încă, cu aceeași proporție productivă.

Activitatea porturilor

Și dacă mai ținem seamă că cea mai mare parte din cerealele recoltate în Moldova și Basarabia nordică iau calea drumului de fer la export, prin Polonia, grație unui tarif internațio-

trebuie să între în țară, în fiecare an, peste 35 miliarde lei în loc de circa 8 miliarde lei,

la cât se evaluează exportul nostru de cereale în 1928 pentru România Mare, capabilă de o producție, cu excedent exportabil de minimum 5 milioane de tone.

Prin înzestrarea cultivatorilor cu vite,

instrumente, semințe și creditele necesare, prin dezvoltarea și înfrățirea căilor de comunicație pe apă și pe uscat,

prin irigațiuni și indiguiri, prin construcțiuni de silozuri în gări și la schele și, mai ales prin abolirea tuturor sarcinilor apăsătoare se vor putea pune în mișcare toate arterele de producție și de viață economică ale țării.

Fluctuații de prețuri

nal de transit feroviar, favorizat, nu trebuie să ne mire că porturile noastre maritime suferă și mai mult încă din lipsa acestui trafic de mărfuri ce se transportă relativ mai ieftin,

spre Ghicșa Vodă, pe unde se scurg, an cu an, cerealele care altădată ocupau sferile comerciale și muncitoare din Galați, Brăila și Constanța, astăzi rămase la discreția sosirilor pe Dunăre și Prut. R

În anii cu recolte mai bune, dealungul Dunărei, o bună parte din cereale sunt îndreptate spre Budapesta, Viena și Passau-Ragensburg.

Brăila este astfel ocolită și folosită numai ca port de transit pentru Bulgaria, Jugoslavia și Ungaria

în timpul când se manifestă vre-o cecere mai vie cu destinația maritimă.

În cursul acestui an s'au remarcat fluctuațiuni extraordinare la prețul fasolelor, cari din pricina recoltelor mondiale deficitare,

atinseseră la noi până la circa 220.000 lei vagonul dela 60.000 lei la cât scăzuseră în vara 1927,

pentru a încheia acum la vre-o 160

mii lei vag.

Nu trebuie să surprindă pe nimeni prăbușirea sau imposibilitatea de a face față obligațiilor a acelor case care se hazardază în specularea unui articol atât de riscat.

Și la oarze au fost în cursul anului fluctuațiuni destul de sensibile, ele variind dela circa 70.000 lei până la 35.000 lei vagonul de 10 mii kgr.

Acest articol, cu care înainte, țările agricole de peste ocean nu se încheie, a devenit un produs de mare interes și pentru cultivatorii americani.

Concurența lor o simțim și noi și Rusia, care înainte de război eram aproape singurele țări producătoare și furnizoare ale acestui furajiu,

de o importanță capitală pentru creșterea vitelor în țările europene.

Ținând seamă de reducerea însășămănțărilor noastre de toamnă,

n'ar trebui neglijată înlocuirea lor prin cultivarea, pe o scară mai intensă, de oarze livrate de organele statului,

în toate ținuturile țării, unde este lipsă de acest articol din care mai avem stocuri suficiente.

Comisia de aprovizionare

Comisia de aprovizionare trebuie să se îngrijească de eu vreme de semințe cari trebuiesc distribuite până în Februarie, pretutindeni.

La fel ar trebui procedat și cu ovăzurile. Din ele n'avem decât disponibilități foarte rare, și cari abia pot îndestula nevoile consumului.

Și porumburile au cântecul lor.

Nu putem ști dacă stocurile vor fi suficiente pentru nevoile interne.

Din lunile de vară și până în Septembrie, prețul s'a urcat până la 110.000 lei vagonul, dar apoi

a scoborât, grație ofertelor de porumb exotic, la prețul de lei 60.000

făcând posibilă ieșirea din țară, a cătorva sute de vagoane.

Intervenind ploile, sosirile au încetat complet și porumbul, așa cum se prezintă acuma, este imposibil pentru hrana omenească.

Și toamai în aceste împrejurări se manifestă o cerere accentuată pentru ținuturile înfometate cari refuză făina de grâu și secară, singurele alimente, deocamdată procurabile.

Țările care mai arată interes pentru cerealele noastre sunt Germania, unde exportăm cea mai mare parte a oarzelor, porumburilor și secarelor, apoi Italia pentru grâul, porumbul și ovăzurile noastre.

Aceste debușuri nu trebuiesc neglijate,

după ce acele din Anglia și Belgia, altă dată atât de importante pentru noi, se aprovizionează acum de preferință din America de Nord și de Sud, care sunt deosebite de o mulțime de vapoare, prin linii regulate de transport convenabil.

Olvassa a
Lemnul-t

ROSENFELD JENŐ

gyapotosztálya

Târgu - Mureș

Telefon 2-16.

**Allandóan raktáron
fehér és nyers sző-
vőfonalak és fejtők**

Eladás csak nagyban.

Deficittel zárult Románia 1928 évi gabonakivitele

Súlyos helyzetbe került a romániai mezőgazdaság — Évvégi kimutatás a termelésről és a visszafejlődött exportról — Erős konkurrencia folyik a gabonát exportáló államok között és Románia alul maradt a versenyben

A kormánynak meg kell szüntetni az indokolatlan kiviteli vámokat

A gabona világgiaconak, de különösen a romániai mezőgazdasági életének 1928. évi mérlege gyenge eredményekkel zárult.

A pénzkrízis, az olcsó hitel hiánya, valamint az előző évek gyenge terméseredményeinek következtében úgy a romániai termelőknek, valamint a gabonakereskedőknek súlyos nehézségekkel kellett megküzdniük.

A gabonakereskedelem valóságosan visszafejlődött

és az a néhány vállalat, amely az export kereskedelem szempontjából komolyabban számajöhethetne, alig képes annyi forgalmat csinálni, hogy a jövedelemből rezsiköltségeit fedezhesse.

A sok esődeset, amely

gabonaügynökök és kereskedők egész tömegeit tette tönkre, bizonyítalanná tette a vállalkozási kedvet

és ennek tulajdonítható többek között, hogy a gabona és terménykereskedelem elmúlt évi eredményei a legsilányabb képet mutatják.

Visszafejlődött termelés mellett

Az évvégi kimutatásokból sajnálatosul kell megállapítanunk, hogy Románia mezőgazdasága egyetlen lépéssel sem haladt a békebeli színvonal felé, akkor amidőn

a szomszédos exportáló államok, mint Bulgária, Jugoszlávia és Magyarország ezen a téren határozott fejlődést mutatnak

nem is beszélve az amerikai Egyesült Államokról, valamint a déli és északi államokról, amelyek az egymásközt dúló konkurrencia ellenére is jelentős szerephez jutottak az elmúlt évben, a gabona világgiaconak irányításánál. Ezt nem szabad figyelmen kívül hagynunk, mert ezeknek az államoknak a terjeszkedése is szoros összefüggésben áll a romániai gabonaexport lehetőségével.

A túlfokozott taksák és adónevek káros hatása

Az ipar és kereskedelem minden ágában súlyos problémává magasztosult az adó. A különböző kormányok gazdaságpolitikájának, illetve állampolitikájának kvintesszenciája évek óta az, hogy amit az államháztartás egyensúlyának biztosításához nem tudnak az állami vállalatok és kereskedelmi üzemeken behozni, azt az ipar és kereskedelem bőrére kell felhajtani.

Ezek a principiumok érvényesültek mezőgazdasági téren is, akkor amidőn

már az előző évek eredményeiről is előrelátható volt, hogy az 1928-as év a mezőgazdaság számára nem produkálhat az előző évek eredményeinél kedvezőbbeket.

A gabonakereskedelemnek tehát Ro-

mániában nemesak az egyre fokozódó külföldi versenyyel kellett megbirakoznia, de

küzdnie kellett a horribilisan magas taksák és adónevek sulya alatt az államháztartás egyenlegének principiumaival is.

Eppen ezeket a szempontokat figyelembevéve, most amidőn a fekete statisztikánk mérlegét zárjuk, üdvös volna ha a kormány megtenné a szükséges lépéseket oly irányban, hogy

a prohibíciós exportvámok helyett szabaddá tegye az exportkereskedelmet

és az adónevek redukálásával odahasson, hogy Románia gabona és terménykereskedői kedvező körülmények között funkcionálhassanak. Mindaddig, amíg ezeket a taksákat teljesen meg nem szüntetik, az ország mezőgazdasági, de különösen gabona és terményexportja nem állhat mellé a világ többi államainak és így az ország generális érdekeit sem szolgálhatja.

Egy év gabonakivitele számokban

A hivatalos statisztika minden dokumentumnál fényesebben igazolja a

Hatalmas méreteket öltött az államok egymásközi konkurrenciája

Az elmúlt év folyamán, amikor a gabonakampánynak meg kellett volna kezdődnie,

az érdekelteknek hosszú időn keresztül nem állott rendelkezésére pontos statisztika, amelyből tájékozódhattak volna a világ gabonatermésének összeredményei felől.

Ennek tulajdonítható elsősorban, hogy a gabonát exportáló államok, melyek általában túlprodukecióval küzdöttek,

hatalmas erőfeszítéseket tettek, hogy minél jobban elhódíthassák a nemzetközi piacokat.

Ez azonban, tudott dolog, hogy csak konveniábilis árak mellett és prima kvalitású áruval érhető el.

Nem elég, hogy sokat termeljünk, hanem arra is törekedni kell, hogy a produktót minél tökéletesebbé tegyük és ha ez megvan olyan árfel-

romániai gabonakereskedelem visszafejlődését.

A kimutatás azt igazolja, hogy az évi exportkvantum még mindig jóval alatta van a háboru előtti színvonalnak. Pénzértékben átszámítva

az Ókirályságból külföldre szállított gabona után 8 milliárd lej folyt be, akkor amidőn a háboru előtt egy év termése után átlagosan hétszázmillió aranylej, illetve 25 milliárd lej folyt be az országba.

A mostani összeget összehasonlítva a háboruelőtti színvonal, megállapíthatjuk, hogy nem 8 milliárd, hanem

legalább 35 milliárd lejnek kellett volna befolynia 1928-ban

az exportált gabonamennyiség után. Szomorú tényként kell leszögezniük, hogy Romániában minimálisan ötmillió tonnával kevesebbet exportálnak évente, mint amennyi a mezőgazdaság termelési kapacitása.

Az állattenyésztés fellendítésével, olcsó hitelek folyósításával és a szállítási lehetőségek megkönnyítésével kellene odahatni, hogy a mai helyzet gyökerében megváltozzék, különben ez a züllési folyamat tovább fog tartani, mert a gazdasági összeomlás lejtőjén nincs megállás.

tételeket szabhatunk meg, hogy azok az életre halálra menő konkurrenciában életképesen megállhassák a helyüket. Meg kell állapítanunk, hogy

Románia területbeli megnagyobodása ellenére sem ért el kedvezőbb terméseredményeket a békebeli évek terméseredményeinél,

legfeljebb csak a belföldi fogyasztás emelkedett azóta.

Pontos kimutatás szerint 1928. évben

Románia területén 314.463 vagon buza termett, amelyből az Ókirályság 150.566 vagonnal, Erdély 132.474 vagonnal, Besszarábia 27.636 vagonnal, míg Bukovina 3786 vagonnal járult hozzá.

Rozsban 29.168 vagon termett az elmúlt évben, ami némi emelkedést je-

lent az előző évekkel szemben. Zabban 151.103 vagon termett Románia területén az előző év 126.172 vagon termésével szemben. Erdély ebből a szempontból elég kedvező eredményeket mutat fel.

Hogyan fluktuáltak az árak 1928-ban.

Mielőtt még az árfluktuációra rátérnénk néhány szóval szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a romániai kikötők milyen aktivitást fejtettek ki. Tudni kell azt, hogy

Moldova és Besszarábia gabonatermésének nagy része vasuton kerül exportra Lengyelországon keresztül,

ami annak tulajdonítható, hogy Románia és Lengyelország között kedvező vasuti egyezmény van érvényben. Ilyenformán

a romániai kikötők szerepe a gabonakivitel szempontjából egész minimálisnak mondható

és a dunai hajózás is csak igen csekély mértékben játszott szerepet a romániai gabonakampányban, holott valamikor Budapest, Bécs és Passau-Regensburg csak a Dunán szerezte be gabonaszükségletét. A brailai kikötő főleg csak Bulgáriába, Jugoszláviába és Magyarországra irányuló abszolút minimális tranzitforgalmat bonyolította le.

Ami az árfluktuációt illeti, az elmúlt év folyamán, különösen a bab ára volt bizonytalan azért, mert a világ összes államaiban gyenge terméseredményeket mutatott.

Romániában a bab ára vagononként 60 ezer és 220 ezer lej között variál.

Ehhez hozzájárult még az is, hogy egyes cégek a leghazárdabb módon spekuláltak a babbal, ami még bizonytalanabbá tette az irányárakat.

Az árpa ára is meglehetősen szembilisen variált az elmúlt évben,

mert amíg az év elején 70 ezer lejért lehetett csak kapni vagonját, közben leesett 55 ezer lejre, vagononként. Nehány évvel ezelőtt az amerikai Egyesült Államokban nem igen foglalkoztak árpa termeléssel, ma azonban különös súlyt helyeznek ennek az ágazatnak kifejlesztésére és

ezt nemcsak Románia, hanem Oroszország is megérezte, amely tudvalevőleg nagy árpatermelő állam, akárcsak Románia.

Az elmúlt év exportstatisztikáiból kitűnik, hogy az európai államok közül különösen Németország érdeklődik különösebben a romániai gabona iránt. Tekintve, hogy a német-román gazdasági egyezmény végérvényesen létrejött, minden remény megvan arra, hogy ez az érdeklődés a jövőben csak fokozódik.

Ezzel szemben viszont Anglia és Belgium, amelyek a romániai mezőgazdasági termékeknek valaha nagy-szerű felvevőpiacai voltak, ma alig mutatnak érdeklődést, tekintve, hogy ezekben az államokban a romániai produktumok helyett az amerikai és a többi déli államok gabonaneműi foglalták el.

Ez semmilyen körülmények között sem lehet, megnyugtató és ezért racionális kormányintézkedésekkel oda kell hatni, hogy a romániai gabona visszaszerze azt a pozícióját, amelyet még a világháboru előtt sikerült magának biztosítania a világgiacon.

Dr. Pap Tibor.

Speciális városi és utikabátok, külföldi la. nappaborkabátok, őszi trenchcoatok

Ia. teveszór béléssel.

NEUMANN M.

CLUJ, FŐTÉR 14. FÉRFI-ÉS FIURUHÁRUHÁZ

Legjobb cipókrém

a

GLADYS

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNACFabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„CARMEN“

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajânja noi luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anyagok. Mű-
szerek: Hartmann & Braun.
Szénkefék: Sächsische Dina-
mobürstenfabrik. Motorok!
Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Industria Textilă
Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din ArdealErdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár
RészvénytársaságArdealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Citiți

„Lemnul“

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDÉLYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYAR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru
ghele, trese, șireturi de
lama goufrate, șitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tresset borítást és külön-
böző speciális paszományút
elsőrangú kivitelben

:: | Telegram: Pasmantéria Victoria | ::

Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Dés, Bicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. — ::

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden banküg-
yvet legelő-
nyösebben
végez.Áruraktárai
a vasut
mellettEngedélyezett
devizahely.Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. —: Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

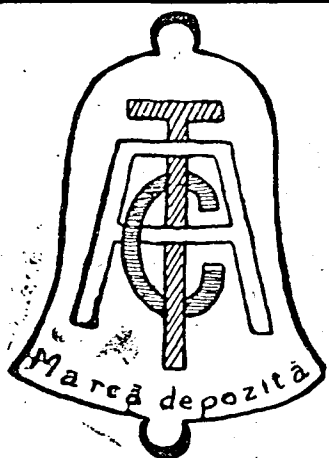
Director și răspunzător: } TRAIAN CHIRILĂ
Igazgató és felelős szerk.: }

Abonamente — Előfizetési árak:

Írás pe un an . . .	{ Pentru particulari, comercianți și industriași 1000 lei	Jumătate an { 600 lei
	{ Pentru bănci și instituțiuni financiare 2000 lei	{ 1200 lei
Belföldön egész évre	{ Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1000 lei	Félévre . . . { 600 lei
	{ Bankoknak és pénzintézeteknek 2000 lei	{ 1200 lei
	{ Pentru străinătate } 1500 lei.	
	{ Külföldre }	

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina I. a. cm ²	{ 20 lei
Cimlapon I. oldalon cm ² -ként	{ 15 lei
In text	{ 80 lei
Szövegoldalon	
Un sir garmond	
Egy garmond sor	

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din
CLUJ.

•••••

Fineță de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revanzători.
„Tacămul” fabrică de argintărie. Cluj.
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”.

Olvassa a

Keleti Újság-ot

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellemebből ott honi nyújtja a legelőnyö-
sebb feltételek mellett a keleti pályaudvar é-
kezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszállóda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Külön házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét
egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk száll-
jon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Industria Sârmei S.A. Cluj

UZINELE: CÂMPIA TURZII

Adresa telegrafică: „FERRUM” Cluj.
Telefon: 440, 347.

Sârmă lamina ă, fier de beton, cue de tot felul, sârmă arsă,
sârmă arămită, sârmă ghimpată, sârmă de oțel, incuietoare
de saci, arcuiri de mobile, agrape, sârmă zincată (galvanizată).

Hengerhuzal, betonvas, tuskeshuzal, acélhuzal, vashuzal, reze-
zett, vashuzal horganyzott, szög minden méreiben, zsákkötöző
drótok, irodakapcsok, butorrugó, vashuzal, fényes, lágyított.

Walzdraht, Betoneisen, Drahtstifte jeder Art, Drahtgeglüht
blank, verkupfert, verzinkt, Stahldraht, Stacheldraht,
Möbelfedern, Werdernadeln, Sackverschlüsse.

Banca „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale
CLUJ—KOLOZSVAR.

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 22 millió lei.

neursale—Fiókiintézetek: Alba-Iulia—Gyutafehérvár, Ditrău—
Ditrő, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csikszereda,
Sánmartin-Ciuc—Csikszentmárton, Târgul-Secuesc—Kézdivásárhely,
Turda—Torda, Uioara—Marosujvár. — Expozituri—Kiren-
deltségek: Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița-
Románă—Maroshéviz.

Elfogad: BETÉTEKET.

Leszámítol: VALTOKAT

Atutalásokat és meghitelezéseket az ország bár-
mely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképvi-
seletét bírja a „Gazdák” Altalános Biztosító
Részvénytárs. -nak

Telegram: TRANSSYLVANIABANK

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej—Dés, Jibou—Zsibó, Beclean—Bethlen

Saját tőkési 36 millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.